

**CO NÁS
DNES
ČEKÁ?**

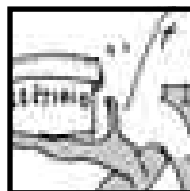
STR. 16

**Z KRAJSKÝCH
PŘEHLÍDEK!**

STR. 2 - 15

**BLAŽKOVÁ
OPĚT
S NÁMI...**

STR. 16

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

11. června 2004

pátek

číslo 0.

I HLAVNÍ MĚSTO PRAHA I

Jak je na tom Praha s mladou recitátorskou generací?

Velice slibně! Tak si jistě odpoví každý, kdo ve dnech 24. a 25. května zavítal do DDM v Přemyslské ulici v Kobylisích. V těchto dnech zde totiž probíhalo krajské kolo přehlídky dětských recitátorů. Jaké bylo ten den počasí, to už si asi nikdo nepamatuje, ale jaká byla atmosféra v divadelním sále, to se jen tak nezapomíná.

Během víkendu se tu představilo téměř osmdesát recitátorů, kteří do „městského“ kola prošli přes husté síto kol předešlých. Měli jsme tedy možnost sledovat výkony skutečně kvalitní v mnoha ohledech. Tříčlenná porota ve složení Radek Marušák, Lenka Kubová a Gabriela Sittová měla nelehkou úlohu. Na této úrovni se již nejednalo o třídění zrna od plev, šlo o vybírání zrna největšího a nejnaklíčenějšího. Na celostátní přehlídku mohli být vybráni z každé kategorie pouze dva recitátoři. Naštěstí pro porotu nebylo potřeba vybírat dva nejzajímavější z první kategorie, protože ta na úrovni krajského kola není postupová.

Během víkendu jsme si v DDM mohli vychutnávat příjemnou poetickou náladu, která po celou dobu přehlídky provázela. Velkou zásluhu na kamarádském naladění atmosféry měla lektorka Hanka Šimonová. Připravila pro recitátory každé kategorie vždy půlhodinovou rozcvičku, zaměřenou na rozmluvení, aktivování osobních recitátorských předností, seznámení se s ostatními recitátory ve své kategorii a hlavně bylo jejím cílem odbourat alespoň částečně tu největší trému.

Sobotu patřila první a třetí kategorii, v neděli se potom představila kategorie druhá a čtvrtá. Porota si u všech recitátorů všimla mnohých jednotlivostí, které ve výsledku hrají při uměleckém přednesu důležitou roli. Byl to pochopitelně výběr textu, který se v některých případech nádherně sešel se svým interpretem, připomeňme například výkon **Kludie Osičkové** (text od Pavla Šruta, Pane Nováku), **Adama Krepsa** (text od Miloše Macourka, Tučňák) a **Jany Vaněčkové** (text od Emanuela Frynta, Kráva) z první kategorie. V opačném případě mohl výběr textu recitátora zradit. Často vybraným autorem v této přehlídce byl Emanuel Frynta, ovšem ne vždy se podařilo recitátorům nabídnout jeho text ve všech jeho rovinách. Jakoby někdy recitátoři hřešili na to, že tento autor má prostě nálepku kvalitního humoru, ať se děje, co se děje, a už nehledali, v čem vlastně vtip té nebo oné básničky vězí. Právě Frynta se porotě v tomto ohledu jevil jako zrádný autor číslo jedna.

Dále porotu zajímal osobitý přístup k textu a to, jak dokáže být sám recitátor svým sdělením zaujat, jak si dokáže za svým textem stát. Když už jsme u slovesa stát, zajímavé bylo i to, jak se kdo dokáže před publikum postavit, tedy už samotný příchod a nalezení toho pravého času pro začátek, a jak to kdo dokáže ustát až do konce. U jednotlivých výkonů byla sledována výstavba textu, jeho vývoj, gradace, vystavení pointy, ucelenost jednotlivých obrazů do celku, respektování formy textu, udržení pozornosti posluchačů, dovednost udržet napětí, potom také držení těla a celkové nonverbální projevy, kvalita práce s hlasem a úroveň výslovnosti atd.

Jak je patrné z předchozího výčtu, milí recitátoři se ten víkend ocitli pod kritickým mikroskopem poroty i publika. A nutno dodat, že obstáli skvěle. Každá kategorie nám nabídla něco svého, každý recitátor byl jiný. Především čtvrtá kategorie byla přehlídkou zajímavých osobností, mladých lidí, kteří mají svůj styl a vkus, ukázala nám výkony až překvapivě vyzrálé, zejména v případě **Terezy Chlebounové** v textu Igora Chauna Kerren a syn, nebo plné energie a osobního zapálení jako nám v obou textech předvedl **Jaroslav Huss**. Na tomto místě si nemůžeme odpuště připomenout jméno **Barbory Hančilové**, která získala postup ze druhé kategorie a která nám v obou textech dokázala, že by mohla směřovat výkonům kategorií starších. Jen dodejme, že se Morgensternem ve vyšších kategoriích také objevil, a tedy by si i našel možnost ke srovnání, ovšem podání Bary bylo nesrovnatelně přesnější a vyzrálejší. A když chválíme, nesmíme zapomenout na obzvláště velkou pochvalu pro celou kategorii nejmladší. Ta se uvedla jako skupina silná a ve výkonech překvapivě hodně vyrovnaná. Proto také byla oceněna téměř celá polovina zúčastněných. A navíc by se od ní starší recitátoři mohly přiučit pečlivé výslovnosti.

Co dodat? Nemá cenu dopodrobna vypisovat, kdo si odnesl jaké ocenění, protože těch bylo uděleno hodně a minimálně pochvalu a pobídku k další práci si domů odnášel každý ze zúčastněných. Porota se tento víkend mohla jediné radovat. Opět se ukázalo, že v Praze nezůstává umělecký přednes poezie pouhou Popelkou. Mladá recitátorská generace nám předvedla svou sílu nejen v hojném zastoupení, ale hlavně v kvalitě své práce s nejrůznějšími texty.

Gabriela Sittová

OTVÍRÁNÍ 2004

V Praze se krajské kolo dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů konalo 4. dubna 2004 v prostorách karlínského Domu dětí Spektrum. Diváci měli možnost shlédnout osm inscenací a pohovořit si o nich s lektorským sborem ve složení Eva Machková, Irina Ulrychová a Jakub Hulák. Pro děti byla též připravena divadelně výtvarná dílna, kterou vedla Dana Doležalová.

Tři soubory zvolily za základ svého představení nonsensovou poezii. Nejdále se v práci s ní dostal soubor **SUP (DDM Praha 8, ved. Jana Machalíková)**, který připravil pásmo veršů **Shela Silversteina**, nazvané **Přátelství**. Čtyřem patnáctiletým aktérům byl zjevně blízký ironicky naivizující a poněkud do černa zbarvený Silversteinův humor, pracující se zkratkou a překvapivou, někdy až drastickou pointou. Byli schopni velmi přesně vyjádřit jeho významy a podtexty - pohledem, vzájemným napětím, intonací slov a v těch nejlépe fungujících případech také neběžnou, výrazně nadsazenou akcí s jednoduchými rekvizitami (rozkládací stůl a židle), která podržela a umocnila absurditu slov. To, o čem se hrálo, byly vztahy mezi lidmi, konkretizované na vztazích mezi čtyřmi hráči. Odpovídající podobu však našli zatím spíše v jednotlivých básních než ve výsledném tvaru. Ten se chvílemi rozpadal na „čísla“ nestejně úrovně, kterým ještě chyběl jednotící princip, jenž by celek učinil něčím více, než jen skládačkou částí.

S nelehkou nonsensovou poezií se pokusil vyrovnat po svém i jeden ze souborů **divadla Radar v Praze 7 TY-JÁ-TR Natruc (ved. Radka Tesárková)**. Zvolili verše **Christiana Morgensterna** a pásmo pojmenovali **Veliké lalulá**. Do šaškovská laděné kostýmy s barevně pruhovanými podkolenkami avizovaly hned na začátku princip hry, hravosti, bláznění. Ale tento naznačený klíč nebyl nakonec v inscenaci skutečně využit. Jeviští akce byly převážně ilustrativní, působilo to, jako by se inscenátoři snažili dát nesmyslu realistický smysl (což je nesmysl). Tajemství a kouzlo absolutní básně **Veliké lalulá** bylo zcela ztraceno jejím využitím coby zástupné řeči ve scéně ranního vstávání; hravost ve jménech měsíců („Jak si šibeniční dítě zapamatuje jména měsíců“) ztěžkla tím, že co se slovy řeklo, to se v akci doslovně udělalo atd. Jak se lektorský sbor při rozhovoru s vedoucí dozvěděl, inscenace vznikala z improvizací, nápady šly od dětí. To se zúročilo v tom, že děti byly živé, komunikativní a hrály s nasazením. Jenže nonsensová poezie (a speciálně Morgenstern) klade na inscenátory mnohem vyšší nároky, pokud se týká pochopení a vystižení žánru, vysoké míry stylizace a nadsázky, zkrátka nalezení adekvátního inscenačního klíče. A na to zatím spontaneita dětí samotných nestačila.

Jinou cestou se vydal soubor **Pusinečky z Gymnázia J. Keplera v Praze 6 (ved. Eva Neumannová)** s inscenací veršů **Lewise Carrolla Jabberwocky**. Jednalo se o výběr několika básní z knih o Alence. Jiná cesta byla dána jiným principem nonsensu, v němž převládala hra se slovy, která jsou přetvářena a nově vytvářena - jako bychom je viděli v různých vypuklých zrcadlech petřínského bludiště. Tento princip se inscenátoři snažili podrhnout tím, že vedle sebe záměrně kladli jak práci s anglickým originálem, tak i s různými jeho překlady do češtiny. Ale zatímco angličtinu od češtiny pozná divák jistě poměrně snadno (byť jí nemusí zrovna rozumět), u překladů už je situace složitější - obávám se, že soubor nenašel tak úplný způsob, kterým by divákovi jasně sdělil, o čem tu vlastně běží a přitáhl jeho pozornost právě k práci se slovem, k tomu, aby mohl ocenit (ba si vůbec všiml) kontrastů jednotlivých jazykových pojetí a vychutnal si jejich vzájemnou hru. Snad se na tom podepsala i snaha najít jevištní podobu pro verše, vyjadřovat je i skrze pohybovou akci, která však svým charakterem odváděla pozornost od toho, co bylo jádrem sdělení. Je ostatně velmi obtížné najít adekvátní pohybové a prostorové ztvárnění nonsensu založeného na de-formaci a re-formaci slov. Má nás k němu inspirovat spíše to, čím se nová slova odlišují od svého reálného základu nebo to, čím se k němu přibližují? Soubor se vydal druhou cestou, a tak se stalo, že v některých momentech došli až k jistě popisnosti akce, což bylo v rozporu s hravou a přetvářející podstatou básnického slova.

Soubor Sázka ze ZŠ Sázavská v Praze 2 (ved. Petra Jindrová) se představil s **Obrázky z českých pověstí** v dramatizaci **manželů Bláhových**. Scénář vznikl již před lety, ale jeho současná inscenace prokázala životaschopnost většiny principů, na kterých byl postaven. Šlo o výrazně epické divadlo, ať už se to týkalo zvolené látky (zřetězení několika příběhů - od Praotce Čecha až po Bruncvika) nebo způsobů, jimiž je tato látka podávána. Od začátku šlo o viditelně nastolenou hru s příběhem a vztahem současných dětí k němu, s postavami (hravost, ale i hlubší význam v sobě mělo např. obsazení rómského chlapce do role vojvy Čecha, stejně

jako když dívka pronesla ona slavná slova: „Běda mužům, kterým žena vládne“) a se zástupnou rekvizitou (pruhu látky), která se proměňovala podle potřeb situace a podtrhovala neulzivnost celkového řešení. Jenže takto zdůrazněná hra vyžaduje i hravost a spontaneitu, která by měla tryskat z projevu dětí, což se bohužel ne vždy dařilo. I když se hráči postupně zbavovali počáteční strnulosti (zejména klučičí část souboru), stále jako by chybělo větší nasazení, zaujetí a radost z této hry.

Soubor TY-JÁ-TR Načerno (Radar, Praha 7, ved. Radka Tesárková) uvedl vlastní dramatizaci **Čertovských pohádek**, vybraných z Pohádkových vandrování Vladimíra Hulpacha. Tři příběhy o tom, jak si lidé díky svému důvtipu a odvaze poradili s čerty, byly postaveny do kontrastu s rámcem, do něhož byly zasazeny, a který naopak naznačoval sílu těchto temných sil a jejich moc nad námi. Humorné pojetí samotných pohádek se tak střetlo s vážně traktovaným rámcem, aniž by ale z tohoto střetnutí vyplynul divadelně jasný význam. Nejučenější a nejdotaženější působila pohádka Čert a Káča. Situace byly vybudované, hráči zaujatí, postavy jasně charakterizované a motivované, fungovalo dramatické napětí. Ve dvou předcházejících příbězích (Jak čerti ukradli lidem smích, Jak hlupák Dilino ke štěstí přišel) nebyly některé motivace postav zřetelné, po situacích divadelně zajímavě rozehraných následovaly situace jen nahozené či spíše odvyprávěné, děj neměl vždy dostatečný tah. Jistá nedůslednost se projevovala i v práci s rekvizitami (nezdůvodněné kombinování rekvizit reálných, zástupných i imaginárních). Je to škoda, protože nebyť těchto nedotažeností, dalo by se říci, že výsledný tvar se ze všech shlédnutých představení dostal nejdále na cestě od epického k dramatickému, od vyprávění o jednání k jednání samotnému.

Svatební košili K.J.Erbena v úpravě **Alexandra Gregara** představila skupina starších dívek ze **ZUŠ Křtinská v Praze 4 (ved. Hana Doulová-Krobotová)**. Soubor nepřevzal jen úpravu textu, ale respektoval do značné míry i scénické poznámky. Dívky však převzatý tvar dokázaly naplnit vlastním životem. Jejich sdělení bylo kultivované (až na problém některých posunutých větých důrazů při chórickém přednesu), ale ne chladné. Soustředěným a zaujatým projevem dokázaly vytvořit a udržet potřebné napětí. Za poněkud problematické lze snad označit využití velké plachty, která v prvních dvou třetinách inscenace fungovala jako znak postavy milého, v poslední části se však náhle stala pouhou zástupnou rekvizitou. Není pro diváka úplně jednoduché přijmout, když je démonická přízračná postava milého zmuchlána v uzlík, aby pak sloužila jako strop márnice a cokoli, co je právě třeba.

Na pomezí přednesu a divadla stála drobnička dvojice **Terka a Pája z DDM Klamovka v Praze 5 (ved. Hana Hronová) Nádherné úterý Daisy Mrázkové**. Křehký lyrickoepický text k nám možná nejsilněji promlouvá při tichém čtení, přesto se s jeho převodem na jeviště obě děvčata vyrovnala se ctí. Co předloha při své scénické transformaci ztrácela na metaforičnosti, to děvčata nahrazovala zaujatým projevem, zjevnou radostí ze hry a intenzivní komunikací mezi sebou vzájemně i s diváky.

Ve stylu vyprávěného divadla pojednal **Verichovu Královnu Koloběžku soubor dětí ze třetích a čtvrtých tříd ZŠ Hostivice v Praze 5 (ved. Jana Konývková)**. Převažující chórické vyprávění umožňovalo členům souboru vstupovat dle potřeby do postav, rozehrát krátkou situaci a opět se vrátit do bezpečí skupiny, respektovalo možnosti malých dětí hrát role dospělých a vyrovnat se v přijatelné a uvěřitelné rovině i s takovými věcmi, jako je zpodobnění milostného vztahu. Sborový přednes byl dobře sladěný, šel po logice sdělení a měl přirozený výraz. Děti i velmi dobře zpívaly. Situace, v první části někdy spíše jen naznačené, byly v druhé polovině hry už více vybudované, což svědčilo mj. o tom, že děti jsou už připravené posunout se od vyprávěného divadla k divadlu dramatictějšímu, postavenému více na vzájemném jednání postav. I když děti v tomto věku asi nemohou obsáhnout celý význam Verichova textu, bylo vidět, že se v něm cítí dobře a že na své úrovni rozumí a řeší téma, které se týká i vztahů v jejich skupině, tj. jak je to mezi „klukama“ a „holčkama“, když si začínají uvědomovat vzájemné rozdíly.

Lektorský sbor navrhl k přímému postupu na Dětskou scénu právě **hostivický soubor s Královnu Koloběžkou**, do širšího výběru pak soubor **SUP s pásmem Přátelství** a čestným uznáním ocenil dívky ze **ZUŠ Křtinského se Svatebními košilemi**.

Irina Ulrychová

I STŘEDOČESKÝ KRAJ I

Středočeská přehlídka dětských recitátorů z pohledu pozorovatele

Středočeská přehlídka dětských recitátorů se konala 24. dubna, už tradičně v Domě dětí a mládeže Mělník. Zázračně se mi podařilo vyšetřit čas a přijel jsem se na přehlídku podívat jako divák, což se mi po pravdě řečeno ještě nikdy nepoštěstilo. Odtud pramení charakter mých následujících postřehů - všiml jsem si více toho, jak celá akce „žije“, než výkonu jednotlivých recitátorů, o nichž jsem si neměl možnost zasvěceně povídat v rozborových diskusích.

Můj zorný úhel pozorovatele mi dovolil rekapitulovat své zkušenosti z mnoha dalších krajských, okresních či obvodních přehlídek a přemýšlet o tom, jaký z možných modelů je pro účastníky nejtřastnější.

Krajské kolo v Mělníku začíná oficiálním a velice důstojným společným zahájením ve velkém sále. Po organizačních pokynech, představení pořadatelů a porot se všichni dělí po kategoriích do tří různých místností, děti první a druhé kategorie mají kratší texty, zůstávají proto pohromadě s jednou porotou, třetí kategorie odchází do své místnosti a čtvrtá zůstává v sále. Nastává první problém - třídy, v nichž recitují první tři kategorie, jsou velmi těsné a je vidět, že normálně slouží k jiným účelům. Sál pro čtvrtou kategorii je adekvátní a vyhovující, pomineme-li ovšem poškozené dveře, které dovnitř pouštějí všechny zvuky z předsálí. Hned si ale vybavím zážitky z různých koutů republiky a vím, že s prostorovými problémy zápolí téměř všichni pořadatelé. A tam, kde mají velký a krásný divadelní sál, je mi zase líto těch nejmenších, kteří musí stejně jako ostatní šplhat na vysoké jeviště a stát ve světle reflektorů...

Další dění se odehrává ve třech místnostech nezávisle. První dvě kategorie ale „odrecitují“ velmi brzy, vzápětí skončí i vystoupení kategorie třetí, a potom už všichni děle než hodinu čekají, až skončí čtvrtá kategorie s důkladným rozbohem všech výkonů. Pořadatelé dbají na to, aby měla přehlídka také důstojný závěr, a vyhláší výsledky a předávají ceny až ve chvíli, kdy se zase všichni sejdou. V jiných krajích bývá zvykem vyhodnotit každou kategorii zvlášť. Účastníci pak ale odjíždějí, aniž by se potkali s ostatními, aniž by vnímali rozměr celé akce, a možná ani nemají pocit jasného ukončení. Proto jsem respektoval mělnický přístup a těžce jsem nesl reptání rodičů, kteří se dokonce nestyděli veřejně vznést během povídání poroty ke druhé kategorii dotaz, jestli přehlídka skončí brzy, aby stihli v televizi hokejové utkání.

Oficiální závěr nastává zhruba hodinu a půl před původně avizovaným časem, mnozí rodiče jsou přesto nervózní, i když se jejich potomkům dostalo náležité odborné péče.

Mělnická přehlídka zkrátka nabízí jeden z možných organizačních principů, který není ani lepší, ani horší než jinde. Stejně jako ty další modely má své klady i zápory. Víím, že řada účastníků v minulých letech nebyla s mělnickým kolem spokojena. Oproti minulým rokům bylo ale letos zřejmě víc času na povídání s dětmi, pořadatelé navíc už od ranní presence komunikovali s dětmi, rodiči i pedagogy velmi vstřícně a přátelsky.

Co se týče samotné recitace, první kategorie mi bohužel unikla, stihl jsem ale díky pauzám celou druhou i třetí kategorii. Převažovaly spíše průměrné výkony, takže nebylo příliš těžké odlišit ty, kteří se šedivému průměru vymykali. Zvláště ve třetí kategorii to byla jednoznačně **Adéla Tomsová z Třebotova** s Ježkem od Miloše Macourka, spolu s ní pak na Dětskou scénu postupuje také **Adéla Rumlová** s básní Půlnoční mše ve dešti od Václava Hraběte. Ve druhé kategorii asi nejvíc „zazářil“ **Štěpán Laštůvka ze Slaného** (Rudolf Křesťan: Rohožka), postupem do celostátního kola byla oceněna také **Pavčina Coufalová z Jilového**. Měl jsem pocit, že porota „přehlédla“ zajímavého Vladimíra Konývku (Daisy Mrázková: Ticho a linduška), ale co naplat - posuzování každého „uměleckého“ výkonu je do značné míry subjektivní záležitost. U čtvrté kategorie jsem stihl jen závěrečný seminář, takže jsem stačil jen ocenit zevrubný a zajímavý rozbor Jiřiny Lhotské. Zdálo se, že se objevily i zajímavé texty a zajímavé přístupy, nejvíce ale porotu **přesvědčila Barbora Ištoková ze Staré Boleslavi**, a to především svým druhým textem (R. Fulghum: Měli jsme si hrát na obry).

O postupech a dalších oceněních recitátorů rozhodly poroty v tomto složení: 1. a 2. kategorie - Lud'a Marešová, Rudolf Brázdil a Jiří Gabriel, 3. kategorie - Jana Štefánková, Jaroslava Veselá a Ladislav Matlák, 4. kategorie - Jiřina Lhotská, Iveta Jirasová a Marie Brázdilová.

Jakub Hulák

Dětská scéna Stochov 17.-18.4.2004

Krajská přehlídka má ve Stochově již svou tradici a hned úvodem je třeba říci, že věřím v její pokračování v kvalitě, jakou ukázal letošní ročník, a to jak po stránce divadelní, tak i po stránce organizační.

Organizátoři připravili souborům důstojné prostředí a zázemí. Jistě - ne všechny prostory jsou ve stochovském kulturním domě pro divadlo zcela ideální (zejména malý „sál“ není zcela vyhovující), s tímto problémem se však potýká každá divadelní přehlídka a nelze pro každý soubor vytvořit „domácí“ prostředí. Je potom na porotě, aby posoudila, nakolik je výkon souboru ovlivněn těmito okolnostmi. Každopádně však stochovští organizátoři vytvořili pro jednotlivé soubory regulérní podmínky a ze strany souborů se neobjevily k tomuto zásadní připomínky. Přehlídka běžela téměř na minuty přesně, přitom však nenesla stopy hektičnosti. Organizátoři myslí na to, že je přehlídkou **dětských** souborů - děti se účastní dílen, pro děti je připraveno inspirativní večerní představení i večerní program, pracuje dětská porota, která uděluje cenu Modrého delfína, po dobu přehlídky vychází zpravodaj, i závěrečné vyhlášení výsledků je pojato jako „velká show“, ovšem s citem, nadsázkou, vtipem a vkusem.

Ještě jeden fakt na přehlídce upoutal - její otevřenost. Kulturní dům ve Stochově stojí na náměstí, které je místem setkávání se místní omladiny. A tak na některá představení zavítaly skupinky podivně vyhlížejících a jasně se odlišujících jedinců. Atmosféra v hledišti však byla velmi vstřícná. Myslím, že i takového přesahy do okolního světa jsou velmi důležité a zásadní. I proto se porota rozhodla udělit poněkud netradiční cenu pro hlediště.

Porota ve složení L. Richter (předseda poroty), I. Dřízhalová a R. Marušák zhlédla 16 představení. Kvalita letošní přehlídky byla velmi dobrá, a proto porota navrhla čtyři inscenace pro národní kolo Dětské scény - **Kočičí palác souboru Koukej! ZUŠ Klecany** pro přímý postup a **Tamtamy z nejmoudřejšího stromu ZUŠ Mladá Boleslav**, **O hrnci, dětech a tulácké duši souboru Děti ZŠ Třebotov** a **Popelka trochu jinak souboru Zvoneček Čechovice** do širšího výběru.

Kočičí palác (Koukej! ZUŠ Klecany) zaujal volbou námětu i zvolenými inscenačními prostředky. Porota ocenila výbornou stylizaci představení, jež se projevuje v prostředcích výtvarných (scéna a kostýmy výrazně odkazují do světa Dálného východu), hudebních (hudební složka inscenace je jedním z jejich největších kladů) i hereckých (pohybová stylizace). Nabídnuté prostředky členové souboru zvládají velmi dobře (v případě prostředků hudebních až bravurně), svým bytím na jevišti ukazují vyzrálost souboru jak v individuálních dovednostech, tak i ve vnímání vztahů a celku. Porota ocenila také fakt, že soubor vytvořil pevný jevištní tvar, který je však otevřený dalšímu hledání, třibení. Proto také doporučila věnovat se dramaturgii, akcentovat dramaticky nosné situace a zpracovat je ve smyslu jevištní akce (v některých případech je dramaticko nesené více hudbou nežli tím, co se na jevišti děje). Ne zcela jasná byla i funkce některých postav v příběhu, inscenaci by prospěla i jevištní zkratka. Velké otazníky vyvstaly nad závěrem představení, kdy hlavní téma zůstalo neuzavřeno.

Představení **Tamtamy z nejmoudřejšího stromu** (ZUŠ Mladá Boleslav) zaujalo zejména pohybově a rytmicky. Aktéři představení jsou na jevišti velmi autentičtí, představením žijí, velmi dobře zvládají rytmus, který se spolu s pohybem stává dominantním jevištním prostředkem. Inscenátoři vycházejí z uměle vytvořeného mýtu (H. Doskočilová: Posledního kousne pes) a chtějí předat jasně poselství. To se jim však ne zcela zdařilo, diváci odcházeli z představení s odlišným vyzněním, přestože záměrem bylo dát černošskému přísloví Vzdálené bubny lépe zní jasný význam. Problémem představení byla nejednoznačnost ve vedení příběhu - divák očekává chronologicky příčinnou linii (představení vychází z konkrétní situace, nastoluje osoby, počáteční konflikt), ovšem v určitém okamžiku inscenace tuto linii opouští, pro diváka je však tento okamžik nejasný. Porota doporučila také věnovat se více funkci bubnů v představení - soubor s nimi hraje od počátku, to se však ukazuje problematické vzhledem k jejich metaforickým a symbolickým významům, jež souvisí s tématem.

Představení **O hrnci, dětech a tulácké duši** (Děti ZŠ Třebotov) vychází z jevištního uchopení autentické dětské hry a dává takovéto hře jevištní smysl. Právě hravost a autentičta jsou největšími klady této inscenace a vedoucí souboru ukazují, jak je možné s touto kvalitou na jevišti velmi dobře pracovat. Představení je pásmem textů V. Koubka a M. Macourka, ovšem v některých chvílích se divák ztrácí - neví, zda byla určitá situace či „příběh“ již uzavřen, nebo mu unikají souvislosti. Nejasná byla i funkce dospělého aktéra na jevišti - divák chápe, že je oním tulákem, jenž se ohlíží za svým dětstvím, do představení však nikterak nezasahuje (pouze hrou na kytaru), nikterak (slovem, akcí, postojem...) dění nekomentuje, a tak je jeho centrální „umístění“ na jevišti zavádějící.

Popelka trochu jinak (Zvoneček Čechovice) nadchla obecenstvo humorem, který vychází z velmi přesného dodržení formy a stylu. Aktérky drží strojový rytmus, strojově cizí jsou i výrazy, akce. Označují samy sebe za postavy pohádky, ovšem jejich hra je hrou s postavami a příběhem. Přesné dodržení formy a stylizace porota ocenila ve svém návrhu do širšího výběru. Otázkou však zůstává, nakolik je takovéto hra vlastní dětem 10, 11-letým.

Z dalších představení zaujal soubor Vrtule 3. ZŠ Slaný s inscenací **Tlachabus**, a to zejména svou snahou experimentovat, provokovat v nejlepším slova smyslu. Inscenace však byla zatěžkána mnoha významy a symboly, jež byly pro diváka neuchopitelné nebo si protiřečily. Zajímavým způsobem práce s malými dětmi zaujal soubor ZUŠ Rakovník (**Dětské etudy**) a soubor ZŠ Bystřice (**O neposlušných kůzlátkách a O stařečkovi, který dával rozkvět stromům**). Humor ocenili diváci zejména v představení **Paris a spol.** souboru ZUŠ Žatec, které využilo jevištně převedené literární formy obrázkových dějin. Na druhé straně nejvíce výhrad směřovalo k představení **Krakonoš** Jitřenky DDM Mladá Boleslav - didaktizující příběh, iluzivní pojetí loutkového divadla, přebujelost slov...

Stochovská přehlídka ukázala současný stav dětského divadla ve střeďočeském regionu. A je příjemné konstatovat, že je to obraz dobrý.

Radek Marušák

I JIHOČESKÝ KRAJ I

Krajské kolo dětských recitátorů Jindřichův Hradec

Krajské kolo dětských recitátorů Budějovického kraje proběhlo 29. a 30.4. v DDM v Jindřichově Hradci. Zúčastnilo se jí 52 dětí ve čtyřech kategoriích. Porota pracovala ve složení J. Provaník (předseda pro I. a II. kategorii), R. Marušák (předseda pro III. a IV. kategorii), Z. Jirsová, I. Neumannová a V. Špidlová.

Nežli zabývat se jednotlivými vystoupeními bude na tomto místě přínosnější ukázat, co přinesla přehlídka v celku a pojmenovat určité interpretační dovednosti u recitátorů postupujících. Velmi nadějně do budoucna se ukázala I. kategorie - recitátoři přicházeli před posluchače s velkou zaujatostí, touhou podělit se o text, sdělení. Velkým překvapením bylo, že mnozí z nich byli velmi dobře vybaveni i technicky, zvládali prostor a kontakt s divákem. Intonační stereotypy, zajetí v interpunkci a verši (projevující se ve známém „kolovrátku“) se objevovaly v menší míře než u kategorie druhé a třetí. Budoucnost ukáže, zda je tento fakt pouze nahodilý, nebo zda horší úroveň (zejména) druhé a třetí kategorie je jevem trvalejším. V takovém případě by bylo jistě dobré přemýšlet o příčinách...

V dramaturgii vycházela tato kategorie z kratších veršovaných útvarů, próza není ještě převažující. Některé nonsensové texty jsou však nad možností recitátorů (E. Frynta), přestože je dospělí často vnímají jako dětsky hravé.

II. kategorie se ukázala jako velmi problematická. Dramaturgicky už více inklinuje k próze, bohužel však velmi často dochází k nerespektování textu jako celku. Mnoho vystoupení se tak roztřepilo v jednotlivostech, téma a celkové vyznění textu se ztratilo ve snaze udělat každou větu, někdy i téměř každé slovo zajímavým. V interpretaci poezie se tato snaha projevuje snahou ozvláštnit každý verš bez respektování významů. Na druhé straně nezvládnutí veršovaného textu je již výše zmíněné mechanické rytmizování verše a celé básně. K postupu navrhla porota **Kristýnu Hulcovou ze ZUŠ Piaristické náměstí v Českých Budějovicích**. Velkým kladem její interpretace poměrně obtížného textu D. Fischerové Jak slunko na všechno přišlo je zaujetí jednotlivými postavami příběhu a nesentimentální a nepatetické zaujetí příběhem a tématem.

Výše zmíněné tendence (směřování k próze) a nedostatky II. kategorie lze převést i do **kategorie třetí**. V dramaturgii této kategorie se však objevily i problémy, které souvisí obecně s věkem těchto recitátorů. Je velmi obtížné vybrat text, který s nimi souzní, a to nejen v jejich vnímání světa a témat, ale souzní i s jejich interpretačními možnostmi. A tak mnohdy dojde k minutě - text je pod jejich věk (i když je otázka, jak tomu bylo v okamžiku výběru textu - akcelerace je v tomto období velmi rychlá) nebo interpreti zvolí text, jenž je zatím spíše v oblasti tušených významů a témat. K zajímavému potkání se s textem došlo v případě **Martina Hladilka (ZŠ Sokolská, Třeboň)** a jeho interpretace textu F. Nepila Já, Baryk. Martin vnímal humor textu, nesnažil se ho však uměle vytvářet. Z jeho vystoupení byla znát zaujatost příběhem a touha podělit se o něj s posluchači. Proto porota vybrala Martina k postupu do národního kola. Dalším postupujícím je **Kristýna Kubičková ze ZUŠ Piaristické nám. v Českých Budějovicích**. Kristýně se podařilo povýšit text A. Mikulky O slepičkově a kohoutce, a to díky smyslu pro situaci a její pointování, schopnosti gradovat text a vnímat jej jako celek.

IV. kategorie se na jindřichohradecké přehlídce opět vrátila k poezii. Vyváženost poezie a prózy byla výraznější, recitátoři se s většími či menšími úspěchy obraceli již k poezii pro dospělé. Potkání se těchto „jižneděti“ se zajímavým textem znamená často sympatické názorové jiskření, mnohdy překlenující technické nedostatky. Mezi recitátory zaujal J. Trnka přednesem prózy R. Křesťana Krystalický host. Jeho přednes ukázal schopnost pracovat s textem jako celkem, schopnost pointovat a cítit humor. **K. Rejlková** naopak při přednesu úryvku z knihy W. Saroyana Tracyho tygr přesvědčila opravdovostí přístupu k tématu závažnějšímu, zároveň i schopností významově uzavřít celek vyňatý z rozsáhlejší prózy. Oba navrhla porota k postupu do národního kola.

Přestože se krajské kolo konalo v Jindřichově Hradci poprvé, připravili organizátoři přehlídce důstojné prostředí v sále DDM a vytvořili během přehlídky velmi příjemnou atmosféru. Regionální kolo je pro II.-IV. kategorii kolem postupových, přehlídka se však nenesla v duchu soutěživosti, ale v duchu inspirativního se-

tkání a potkání se recitátorů různých kategorií. Otázkou povahy objektivní však je, zda je Jindřichův Hradec vhodným místem konání regionální přehlídky vzhledem k rozlehlosti regionu a obtížné dostupnosti. Organizační zvládnutí a celková atmosféra však hovoří pro opětovné uspořádání krajského kola v Jindřichově Hradci.

Radek Marušík

BECHYŇSKÉ JARO 2004

Ve dnech 2.-3. dubna 2004 proběhlo v Bechyni další setkání divadelníků - **Bechyňské jaro**. Letošní setkání je již dvanácté, což svědčí o tom, že tento festival má v Bechyni velmi dobré zázemí. Letos se o to opět postarali pracovníci Kulturního domu, především jeho ředitel Josef Brůček a všichni jeho spolupracovníci K. Dopitová, M. Jahnová a S. Smrček. Pro účastníky vytvořili podmínky, ve kterých se 170 účinkujícím dobře hrálo i dávalo a ve volných chvílích i kamarádilo, a lektorům Jaroslavu Provozníkovi, Marii Poesové, Radkovi Svobodovi a Jindřišce Bumerlové příjemně pracovalo - hodnotilo i debatovalo s vedoucími souborů. Těch - totiž souborů - přijelo 12 a připraveno bylo 15 inscenací.

Organizátoři též dbali na duševní pohodu všech zúčastněných a ocenili všechny diplomem, který je označoval za ty nejlepší z nejlepších (a to opravdu byli, neboť letos se do Bechyně dostali i přes technické problémy spojené s opravou mostu, ale festival za to stál).

Na co se inscenace zaměřovaly? Měly jsme možnost zhlédnout představení inspirovaná tradičními pohádkami. Tento žánr je jen zdánlivě snadný a bezproblémový. Divák má určitou představu a určité očekávání způsobené tím, že daný text zná z předchozí zkušenosti. Je velmi těžké přinést něco nového nebo "alespoň" zvládnout realizaci pohádky "klasicky". Pohádkami se většinou nechávají inspirovat větší soubory nebo tzv. školní představení, která mají sklon k přílišné "výpravnosti" inscenace.

Dalším oblíbeným žánrem jsou moderní pohádkové příběhy. Zde hrozí nebezpečí, aby se nesklozilo k lacinému a podbízářivému humoru.

Mohli jsme však vidět i nepohádkové "realistické" příběhy, které si často volí soubory se staršími dětmi. Letos byl tento typ inscenací v Bechyni patrně nejuspěšnější, herci se ve svých rolích cítili přirozeně.

Posledním typem byly inscenace usilující o využití nových divadelních postupů, o ztvárnění alegorických příběhů.

Jak tedy vypadala konkrétní představení:

Dramaták Vimperk s vedoucí Ivou Karasovou přivezl 2 inscenace a právě ony byly inspirovány tradičními tématy, která se podařilo dobře ztvárnit. Společným znakem obou inscenací byla vhodná míra stylizace (i když snaha o úspornost někdy znepřehlednila děj), což se ukázalo v projevu i kostýmech. Někdy docházelo i k nesrovnalostem při zvládnutí prostoru. Soubor hrál **Tři prasátka** - inscenace dobře gradovala, občas se projevil problém v kontaktu mezi herci, určitá nejasnost byla v rolích vypravěče. Druhým představením téhož souboru byla **Zvířátka a loupežníci**. Zde bylo z dramaturgického hlediska problematické neorganické spojení úvodu o trpasličích, kteří si hráli na zvířátka a loupežníci, a vlastně patřili do jiného příběhu, což bylo vidět i z toho, že v závěru se k nim už nikdo nevracel. Jinak vedoucí zvolila téma velmi vhodné pro věk herců, což se kladně projevilo v bezprostřednosti jejich projevu. Určité problémy se vyskytly v orientaci ("loupežníci" a "zvířátka" nezůstávají ve svém prostoru a občas se nedobrovolně "promísí"). I toto představení mělo však (stejně jako Prasátka) velký divácký ohlas. Na výkonech herců v obou představeních byla patrná pravidelná a pečlivá práce vedení souboru i dětí.

Dalším dvěma souborům, které si také pro své vystoupení zvolily pohádku, se příliš nepodařilo zvládnout úskalí žánru a jevištního provedení. **Zmoudření ševce Fanfrnocha** předvedl **Dramík z Českých Budějovic**, který vedou paní Krátká a paní Korandová. Určitá chaotičnost děje byla umocněna prací režisérek. Inscenace byla zamýšlena především tak, "aby si zahráli všichni členové souboru". Tento požadavek je v zásadě oprávněný, ale nesmí jít proti logice a zákonitostem divadla, ani proti divákovi, který se pak v příběhu nemůže orientovat. A zde se během hry několikrát změnilo obsazení postav (např. krále), aniž k tomu byl hlubší významový důvod. Problém byl i s mlouvou herců - přílišná hlasitost zatěžující hlasivky. Také kontakt mezi herci vázl. Zdá se, že realizace rozsáhlejšího celku není v současné době pro tento soubor vhodná.

DS Kaštánek se svou vedoucí Janou Čurdovou se představil veršovanou pohádkou **Šípková Růženka**. Výběr textu (poněkud netradiční verze pohádky) pak ovlivnil celou inscenaci, jejímž hlavním rysem byla nejasnost - rekvizit, kostýmů, pohybu v prostoru, změny scény. Vystoupení se místy blížilo recitačnímu pásmu.

Následující skupina představení se také opírá o pohádkový příběh, ale už jde spíše o moderní pohádku. Třídní učitelka Marie Berková připravila se svou třídou ze **ZŠ B. Bolzana v Táboře** školní představení **Tvarůžky nad peníze**. Scénář napsal žák třídy Tobiáš Smolík s vydatnou pomocí svého otce, nedávného šéfredaktora časopisu Mateřídouška. Děti hrály sice s nadšením, ale inscenace trpěla chaotičností příběhu a přílišnou délkou. Opět se objevily nedostatky, s nimiž se setkáváme tehdy, když "hraje celá třída", aniž je dostatečně vybavena, - nejednotnost kostýmů, problémy s jevištním prostorem, s mlouvou. Takové představení je rozhodně přínosem pro utváření třídy jako skupiny (a bylo znát, že paní učitelce na dětech opravdu záleží), ale nikoli pro utváření povědomí o divadle.

Moderní pohádkový příběh Z. K. Slabého **O sedmi trpasličích a ještě jednom navíc** hrál soubor **Úsměv Bělčice** (ved. Drahomíra Heverová). Příběh měl směřovat k napravení lenocha a pomlouvače. Situace byly často dobře začaté, ale někdy "nedotažené" do konce (pomyslný a nekonkrétní úklid domku), někdy byl nedostatečný kontakt mezi herci, což vedlo ke ztrátě dynamičnosti představení. Také konečný důvod přeměny odlišného jedinca nebyl dost jasný - způsobila to nová čepička, která byla kouzelná. Projev dětí však byl přirozený a pohyb po scéně jistý.

Představení **Brouk Pytlík** v provedení části souboru **Lannovka z Českých Budějovic** (ved. Vendula Tampierová) vzbudilo určité rozpaky. Herci byli vcelku dobře připraveni - zvládali mluvu i pohyb v prostoru, dobře na sebe reagovali, scéna se měnila plynule. Proč tedy rozpaky? Především kvůli disproporcii mezi tématem a věkem herců. Mohlo to být téma, které je skutečně zajímavé?

K nepohádkovým příběhům patří obě inscenace **ZŠ Bechyně**, které připravil František Oplatek. Tento soubor splnil očekávání a obě inscenace byly kvalitní: **Májový král** - východiskem byla jedna z populárních příhod Richmal Cromptonové o Jirkovi, který vždycky způsoboval potíže. Hned v úvodu představení si herci získali diváky svou bezprostředností. Děti přesvědčivě a se zjevným pobavením ztvárnil chlapce bavící se o přestávce ve škole. Právě se chystá slavnost, kdy nejlepší dívka má představovat májovou královnu, ale Jirka využije její slabosti pro zákusky, odláká ji a na slavnost přijde on jako májový král s dívkou, která se mu líbí, jako s májovou královnou. Děj je vtipný, situace dobře vystaveny, realizace zdařilá. Scéna je přehledně a jasně členěna pomocí židlí (dvě řady vedle sebe), které navozují představu třídy, zároveň i naznačují důležitost situace - před nimi mohou probíhat stěžejní dialogy, za nimi zároveň akce ve třídě, aniž to tříští divákovu pozornost. Určité nejasnosti však vznikly při odhalování motivace jednání postav - jak to, že dívka, kterou vlastně neměli rádi, vyhrála? Podplatila všechny? Podobné nesrovnalosti se objevovaly hlavně v závěru inscenace, která však i přesto byla velmi zdařilá.

Podobně můžeme hodnotit i druhou inscenaci tohoto souboru **Sredni Vaštar**, pro niž byla inspirací Sakiho povídka. Mladá dívka Anna (v povídce chlapec Konradín) je v péči despotické pěstounky, která má potěšení z toho, že může dívku šikanovat pro dívčino zdraví a dobro. Anna se uchyluje do kůlny, kde má svou oblíbenou slepici a fretku Sredni Vaštara, kterou uctívá jako boha, a pak i prosí o pomoc. Pěstounka chce znát tajemství kůlny - slepici prodá, ale fretka nad ní zvítězí, patrně pěstounku zabije. Dívka je volná. Inscenace zaujala hned z několika důvodů, na prvním místě vhodně volenými inscenačními prostředky, které byly symbolické, ale zároveň názorné - postava Anny byla hrána dvěma dívkami (zde však vznikla určitá nejasnost, koho vlastně druhá Anna - oblečená do černého - představuje), situacemi, v nichž byl vidět vztah pěstounky a Anny, gradováním příběhu až k působivému závěru, kdy obě Anny opět "splnou". Zaujala i promyšleně členěná scéna, která evokovala různá prostředí - židle dům, závěs - kůlna - zde bylo využito stínohry pro zachycení Anniných představ a Sredni Vaštara. Představení mělo i velký divácký ohlas.

Zdá se, že Saki se letos stal oblíbeným autorem, neboť i **LDO ZUŠ z Jindřichova Hradce** pod vedením Zuzany Jirsové si pro svou inscenaci **Hara-burdárna** zvolilo jednu z jeho povídek. Jde o příběh čtyř osiřelých sourozenců, kteří jsou vychováváni nelaskavou tetou požadující jejich vděčnost i za maličkosti - např. výlet se služebnou na pláž. Tetě činí potěšení děti trestat, takže Mikuláš kvůli svému zlobení nesmí s ostatními. Mikuláš si najde náhradu na půdě plně starých věcí. Všechny mu asociují různé představy, které mu pomáhají i ve všedním životě uniknout do snového světa. V této inscenaci bylo použito snad nejvíce rekvizit, ale nepůsobily rušivě. Dům byl opět názorně představován stolem, půda stolem a závěsem, který umožňoval nalézání nových předmětů a objevování nových představ. Scéna byla dobře řešená, výkony herců kvalitní. Po dynamickém začátku, kdy se rozehrály vztahy mezi postavami, se však dynamika inscenace zpomalila, hlavně v okamžiku, kdy Mikuláš přichází na půdu. Jeho ztělesněné představy pak nabízely divákům informace, se kterými se dál nepracovalo, i když vzbuzovaly dojem, že budou v příběhu hrát podstatnější roli (dopisy služky odhalující její dávnou lásku, dvě sestry hrající si a soupeřící se dle sebou...) a zároveň vedly k nadměrnému zpsychologizování inscenace, což režie neměla v úmyslu. Poněkud matoucí byly i dva závěry (postava matky s kočárkem, postava Mikuláše

osamocené uzavřeného v předstávách). Konec nebyl zřetelný, protože nedošlo ke gradaci příběhu, spíše šlo jen o nahlédnutí do vztahů mezi protagonisty. Bylo však pozoruhodné, jak se souboru podařilo vytvořit atmosféru počátku 20. století. Představení mělo velmi dobrou úroveň, což se projevilo i na zaujetí, s jakým diváci představení sledovali.

Poslední skupinu tvoří inscenace, ve kterých se prolíná reálný a fantastický svět nebo které jsou projevem určitého experimentování s možnostmi divadelního ztvárnění skutečnosti. K takovým inscenacím patří **Král**, představení předvedené souborem **DDS Z. Čelíkovského** s vedoucí Petrou Štěpánkovou. Inscenace stojí na pomezí výrazového tance a pantomimy - v terminologii dramatické výchovy bychom řekli narativní pantomimy. Děj určovala píseň o sporu šaška a krále. Herci slova písně dokládaly pohybem - tancem. Zde se však vyskytl technický problém - slovním nebylo dostatečně rozumět, tím se ztížilo i vnímání celého představení. Pro diváky bylo také náročné sledovat paralelní akce stejného významu odehrávající se na opačných stranách jeviště. Srozumitelnost inscenace by byla větší, kdyby se režisérka jednoznačně rozhodla pro určitý žánr. U tohoto souboru je třeba ocenit, s jakou energií hledá nové cesty k divadelnímu zachycení skutečnosti.

Inscenace dalších dvou souborů byly poznamenány určitou nedokončeností, byly vlastně jen vykočením. Pro příběh **Betlém** si soubor z **Týna nad Vltavou** (ved. Martina Rečková) zvolil stínohru. Výsledkem bylo pásmo koled (hraných z magnetofonu) doprovázené statickými stínovými obrázky, které sice byly po výtvarné stránce pěkné, ale bez divadelní akce. Také divácký ohlas byl rozpačitý. Přínosem byl pokus o zvládnutí nové techniky - stínohry.

Rovněž inscenace **Špagety** souboru **Prdlouši J. H.** s vedoucí Šárkou Bartůškovou zůstala v půlce cesty. Celou první polovinu tvořil prolog (hraběnka prokleje kuchaře, ale není příliš jasně, zda špagety, po kterých zemřela, otrávil) a úvod, který byl nadějně rozehrán (vypravěčka představuje pasažéry lodi, kteří pak s příchodem dalšího zůstávají ve štronzu), ale pak zkratkovitě a nelogicky pokračoval. Také zapojení vypravěčky do děje bylo místy nejasné. Přes tuto "nedotaženost" vzbudilo představení u diváků zájem.

Na pomezí mezi reálným a imaginárním světem se odehrával i příběh **Říše Agord**, který připravil soubor **Lannovka z Českých Budějovic** pod vedením Pavla Petrovského. Soubor se nechal inspirovat stejnojmennou knihou Daniela Heviera, v níž autor uvádí dívku Lucinku do světa iluzí vyvolaných drogou. Tam se z ní stává Halucinka, která na své cestě potkává pokusitele i lidi ovládané drogou, ale nakonec zvítězí nad sebou i pokusiteli a vrátí se. Text knihy je doplněn působivými kolážemi. Kniha se sice snaží řešit aktuální problém, ale nedokáže čtenáře vtáhnout do příběhu - motivace Lucinky, kdy poprvé sáhne po droze, není jasná, text je prvoplánově didaktický, bez přesvědčivého vývoje hlavní hrdinky, bez gradace. Podobné nedostatky měla i zmíněná inscenace. Herci navíc museli zvládnout velmi dlouhé texty, což ovlivnilo srozumitelnost jejich projevu. Herci také vstupovali do různých rolí, přičemž nebylo vždy zcela jasné, kým jsou. Kladem inscenace bylo zdařilé výtvarné - emotivní ztvárnění příběhu - i za pomoci světla a hudby. Téma bylo zvoleno velmi dobře, což se projevilo jak na zaujetí, s jakým herci své role ztvárnili, tak i na pozornosti publika.

Další inscenace se do mého pracovní řazení dostává spíše proto, že v celém provedení inscenace **Prcek Tom a Dlouhán Tom** a (na motivy Pavla Šruta) převažovaly nadsázka a absurdní situace. To, co v předcházejících letech soubor **Růžek z Českých Budějovic** pod vedením Aleny Vitáckové pouze naznačoval, totiž velmi dobrou připravenost herců (zřetelná a přirozená mluva, smysl pro rytmus, zvládnutý prostor, vzájemné vnímání herců), to vše se letos zúročilo a soubor předvedl vynikající představení. V příběhu o Prcku Tomovi a Dlouhánu Tomovi jde vlastně o rozvinutý vtíp o vypočítavém prckovi, který z každé situace (někdy i morbidní) dokázal mít prospěch, a jeho sousedovi Dlouhánu Tomovi, kterému se nikdy nic nepodařilo. Téma bylo zpracováno s nadsázkou, stylizace vhodně zvolena (např. role koní a krav nebyly násilné a začlenily se do příběhu), takže i "drsné" scény vražd byly ztvárněny s vkusem. To, že se herci dokáží pohybovat v prostoru jeviště, bylo vidět i na tom, jak svižně a plynule měnili scénu. To, že mají smysl pro rytmus, se ukázalo nejen na tom, že části příběhu byly odděleny písničkami, ale na celkovém rytmu představení, neboť herci dokázali téměř po celou dobu udržet napětí a gradovat scény. I když se objevily drobné nedostatky spíše technického rázu, např. když Prcek Tom dost samoučelně "váží" své peníze, nic to neubralo na zdařilosti představení. Ostatně to bylo vidět na nadšených reakcích diváků.

Koho tedy uvidí diváci v Trutnově? Určitě se mohou těšit právě na **Prcka Toma a Dlouhána Toma** a soubor **Růžek z Českých Budějovic**, protože tato inscenace byla vybrána k přímému postupu.

Do širšího výběru byly navrženy obě inscenace **Májový král a Sredni Vaštar ZŠ z Bechyně** a inscenace Haraburd'árna souboru **LDO ZUŠ z Jindřichova Hradce**.

Lektoři ještě v závěrečném hodnocení připomněli další zajímavá představení, např. **Tři prasátka** nebo **Říše Agord**.

Jaké tedy bylo letošní Bechyňské jaro? Objevovala se snaha po využití různých scénických prostředků - stínohra, tanec. Zdá se, že velkou roli hrálo osvětlení, hudba, často se projevovala snaha o výtvarné působivé řešení scény. Potěšitelné bylo, že se soubory oprostují od přílišné realističnosti kulisy a kostýmů, že směřují k jednoduchosti, zkratce a symbolice, aniž tím, ve většině případů, utrpěla srozumitelnost inscenace. Dále je potěšitelné, že byt' vedoucím záleželo na tom, aby představení jejich souborů bylo úspěšné (pokud ne letos, tak v příštím roce), pro nikoho z nich to nebyla nezdravě prestižní záležitost. I když některé inscenace nebyly vždy úplně kladně hodnoceny, bylo znát, že pro vedoucí souborů je to spíše pobídka k další práci, která přináší příjemné chvíle jim i dětem.

V takové atmosféře díky organizátorům, dětem, vedoucím a snad i lektorům proběhlo Bechyňské jaro. Jaké tedy bylo? Takové, jaké má jaro být - vzbuzující naději a radost.

Jindřiška Bumerlová

I KARLOVARSKÝ A PLZEŇSKÝ KRAJ I

Ostrov nad Ohří

Dětská oblastní soutěž recitátorů v Ostrově se konala 24. dubna 2004. Jako obvykle byla perfektně organizačně připravena a zajištěna. Děti v jednotlivých kategoriích měly možnost seznámit se, uvolnit a „rozehrát“ před samotnou soutěží. To vše přispělo k přátelské a uvolněné atmosféře. Nelze opominout ani výběr poroty. Bylo dbáno na to, aby v každé kategorii byl člen poroty pracující s dětmi a mající návaznost na celostátní přehlídku dětských recitátorů. Toto všechno se promítá v stoupající úrovni recitátorů, která se projevuje jak v bohatosti výběru textů, tak i v přednesu. Je zajímavé sledovat (jezdím do poroty několik let); jak se pomalu stírá rozdíl mezi žáky ZŠ a ZUŠ. Uvědomuji si, jak učitelé ZŠ již neberou soutěž jako povinnou aktivitu, ale pečlivě vybírají texty a připravují své žáky. Mám možnost porovnat úroveň i v jiných krajích a vidím velký posun práce učitelů. Je potom velice obtížné vybrat z každé kategorie pouze dva nejlepší, postupující na celostátní přehlídku. Dochází ke zklamání a mnohdy i nespokojenosti nejen u dětí, či rodičů, ale i mne, jako porotce. Je to velice obtížné rozhodování. A tak vedle spokojenosti s úrovní nastává nespokojenost ostatních. Ale díky za to, že tomu tak je.

Dana Jandová

Z druhé kategorie postoupili na Dětskou scénu **Barbora Šedivá z Karlových Varů** (L. Dvorský: Cizojazyčná bajka) a **Lada Zadranská z Mariánských Lázní** (F. Nepil: Já Baryk a má vlaštovka), ze třetí **Tomáš Havlínek z Karlových Varů** (M. Viewegh: Zapisovatelé otcovský lásky) a **Tereza Pachtová z Karlových Varů** (D. Mrázková: O sametové mürce) a ze čtvrté **Šárka Hájková z Ostrova** (P. Hošek: Anakenaviliatikibo).

Plzeň

Přehlídka dětských recitátorů Plzeňského kraje v roce 2004 proběhla 27. března v Plzni. Vyjímáme z hodnocení Dany Žákové a Dany Jandové:

Letošní rok byl ve znamení několika příjemných překvapení v organizaci krajské soutěže dětské recitace, a tím i jistým posunem této přehlídky.

Příklad: v každé kategorii byl v porotě jeden člen, který se v posledních třech letech účastnil národní přehlídky v Trutnově. V každém lektorském sboru byl i člen poroty, který přímo pracuje s dětmi do patnácti let. Také ve složení poroty se striktně dodržovala podmínka, aby nebyl přítomen pedagog v kategorii, ve které měl své žáky.

Vzhledem k tomu, že soutěž má charakter krajské úrovně, uvítali bychom možnost vytvoření „dílny“ pro recitátory. Dílny slouží k seznámení dětí, rozmluvení, ale hlavně k odbourání napětí či trémy. Jistě by se v Plzni našli ochotní absolventi LDO, studenti PF nebo pracovníci DDM, kteří mají své zkušenosti s prací s dětmi. V ostatních krajích se tímto způsobem věnují recitátorům před zahájením samotné soutěže, která pak probíhá v daleko uvolněnější atmosféře.

Velmi dobrá byla úroveň recitátorů v I., II. i III. kategorii, kde bylo uděleno i několik dalších ocenění.

Ve IV. kategorii se projevila slabší účast i úroveň výběru textů a přednesu. U mnohých recitátorů chyběl osobitý přístup k textu i jeho zpracování. Porota

se dlouho rozhodovala, koho vybrat k postupu.

Ze druhé kategorie postoupila na Dětskou scénu do Trutnova **Marie Pszczolková z Tachova** (M. Bártů: Páté kolo u vozu), **ze třetí** postoupili **Marek Červíček z Holýšova** (M. Ferko: Těžkosti s letem do vesmíru, S. Michalkov: Křišťálová váza) a **Linda Krejčíková z Plzně** (M. Lukešová: Linda a linduška, J. Halberštát: Maminko prosím tě, nepiš mi), **ze čtvrté** postoupila **Markéta Jáchimová ze Staňkova** (J. Krůta: Lov na učitele, čínská lidová poezie).

Stříbření 2004

Krajská přehlídka dětského divadla Plzeňského a Karlovarského kraje se za podpory obou krajů, MK ČR, Města Plzně a IPOS-Artama Praha uskutečnila v Městském kině ve Stříbře v sobotu a neděli 17. a 18. dubna 2004. Hrál se oproti původně plánovanému programu jenom v sobotu, což trochu narušilo program novinářům, kteří jak se stává pravidlem přijedou až k hotovému konci, tj. k vyhlášení, případně shlédnout poslední představení (aby se na obrazovce televizorů a na fotografiích v novinách „alespoň něco živého hýbalo - bylo vidět“.)

Pořadatelem přehlídky bylo centrum pro kulturní a sociální projekty Plzně - JOHAN o.s., konkrétně Eva Ichová a Roman Černík za fyzické podpory studentů PF z Plzně, bez jejichž obětavosti by se jinak dosti neútně prostředí kina bez technického zázemí nemohlo stát místem pro přehlídku. Vytvořili nejen hrací prostor, ale také prostor pro setkání dětí a vedoucích, kteří pohrdli kanceláři a vzali útokem několik restauračních a kavárenských prostor, kde diskutovali o představeních.

A bylo o čem diskutovat. Díky rozumné dohodě, odvaze a já nevím čemu ještě se daří přehlídku uskutečňovat v symbióze dvou krajů. (Pro nepamětníky - před sametovou revolucí byla snaha rovněž o mezikrajové přehlídky, někde se to i dařilo). Tím je vytvořen větší prostor pro pestrost a počet inscenací a zároveň i možnost setkání většího počtu vedoucích souborů a jejich dětí. O ekonomické výhodnosti při sdružení prostředků nepochybuji. Ale teď co jsme viděli, čeho jsme byli svědky, o čem jsme si povídali: **MAX a spol. Klatovy: Lov na medvěda**.

Samotná inscenace je složena ze dvou drobníček - inscenované básničky Jiřího Žáčka Eskymácká abeceda a textu V. Stanovského a J. Vladislava O nevděčném medvědovi.

Co jsme viděli:

Především dva hrací prostory, které poskytlo kino ve Stříbře. Na prvním se odehrál veršovaný text, kde se pracuje s kolektivním projevem, se sborovou „recitací“. Děti společně vytvářejí nádherné obrazy - sáňkuje se, kouluje, loví medvěd, atd. pomocí velkého igelitu. Ve druhém hracím prostoru pak opět s pomocí igelitových plachty, igelitových/mikrotenových sáčků vytváří prostor i postavy (vitr). Děcka hrají po celou dobu s chutí, je vidět, že přes různé etudy a situace mají své jednotlivé úkoly zvládnuté

O čem jsme mluvili:

Udržet divadelní tvar je u tak malých dětí vždy neuvěřitelné umění a jakákoliv „fixace“ je vždy ošidná. To si byly vědomi obě vedoucí a režisérky. Z těchto důvodů ponechávají dětem dostatečnou volnost a snad si ani nevšimnou, že si děti v rámci hry tu a tam přidávají slovíčka, větičky - drobníčky a tím ona přesnost a temporytmus inscenace poněkud ztrácí. To platí dvojnásobně i u sborové recitace, kde právě ona „přesnost“ ve výslovnosti i rytmu je žádoucí. Je na inscenátorkách, aby dostatečně propojily obě zatím samostatné poloviny - společné téma - lov na medvěda, použité scénografické materiály, atd. to vše se nabízí jako východisko.

Nicméně jde o inscenaci, která je příkladná právě tím, jak vést tak malé děti k tvořivosti.

Divadlo v koši Plzeň: Indiánský příběh

Co jsme viděli:

Z hlediště na jeviště přichází skupina dětí za výrazného bubnování na „africký buben“. Z této skupiny se vydělí menší skupina a ta rozehrává „dvoreček“ - babičko vypravuj nám pohádku a babička začíná vyprávět příběh o hodné a zlé sestře a jejich nápadnících a „neodbytném, smělém“ nápadníkovi, který musí - chce putovat za šperkem ze žlutého kovu, kdy musí - chce překonávat různé překážky - vodu, oheň, klubko hadů... Nakonec přináší „své“ vyvolené „zlé sestře hodné dívky“ náramek a ta jej odmítá a on je znovu v nebezpečí. Hadí král, kterého mimo jiné také zachránil, pak nechá uštknout, shořet tu zlou a dobrá dívka chce dát za Šina (doufám, že se tak jmenoval, že jsem jeho jméno nepřeslechl) život. To už není potřeba. Babička dovyprávěla pohádku, drží v ruce náramek ze žlutého kovu, divadlo končí.

O čem jsme společně mluvili.

Z dramaturgického hlediska jsme ocenili, že vedoucí, scénáristky a režisérky ve dvou osobách si po přečtení, vyprávění a hraní si s africkými pohádkami, vytvořily vlastní scénář, který respektuje možnosti dětí a umožňuje určitou variabilitu (některé části putování se mohou krátit, vynechat případně i přidat. Na druhé straně však „dvoreček“ je zcela zbytečný, navíc by bylo logické, aby babička byla zároveň tou „dobrou“, případně vysvětlila jak se k ní onen náramek dostal (je to její, po mamince?).

Při vlastním inscenování se zdá, že je dobře „nakročeno“ - situace však dosud nejsou dost konkrétní, necítíme obavu o osud hrdiny při překonávání překážek. Např. při překonávání řeky je to spíše poklidná plavba než plavat ve víru, v peřejích, atd. Klíčová scéna záchranu hadího krále z rukou dvou lumpů se děje přes ponožku - zástupná postava krále - místo přes fyzický zápas... Kde lze pochválit - obraz ohně, hadů (včetně ponožek jako znaku hadů) ALE!!! náš hrdina neumí hrát na flétnu, která je však nástrojem, který oheň i hady „umravní“. Totéž platí o hudební stránce - bubnování s koordinací pohybu „herců“, kteří příliš rytmus nerespektují - nedodržují a chodí si, šlapou si po jevišti levá pravá, jak se komu chce.

Výrazná barevnost triček - hnědá, oranžová, modrá - batikování v tomto často používaném způsobu kostýmování nevdá, naopak. Problém je v těžkopádnosti převleků.

I přes výše uvedené připomínky lze konstatovat, že jde zatím zřejmě o nejucelenější a zároveň i nejzajímavější dosavadní práci těchto vedoucích.

HOP-HOP, ZUŠ Ostrov: Co dělají noční skřítki

Drobná inscenace je ukázkou citlivého převedení poetiky dětské sbírky Ivana Jirouse do jevištní podoby. Verše vnáší jako prvotní impuls vedoucí v roli učitelky mezi děti, které jsou uložené ke spánku. Těm se po odchodu učitelky Jirousovi skřítki stanou záminkou k rozjivenému večernímu řádění. Vedoucí vnáší dalšími vstupy učitelky do bezprostřední a autentické hry malých dětí řád a jistotu, ale i další impulsy a jemné dramatické momenty.

Jako mírný problém se zatím jeví nedostatečná čitelnost prostředí, v němž se vše odehrává a postavy ztvárněné vedoucí souboru. Pozornost diváka tak odvádí otázka, zda se jedná o matku, která uspává své děti zmnožené v rámci divadelní stylizace chórem, nebo o vychovatelku v dětském domově, o učitelku s dětmi na škole v přírodě, či o vedoucí se souborem na soustředění či na přehlídce.

Inscenaci zatím také chybí zcela přesvědčivý závěr - vzhledem k miniaturním proporcím celého tvaru a jeho malé dramatickosti může divák vnímat celé představení jako pouhou expozici a potřebuje proto dostat jasnější signál konce.

Na poslední chvíli, ZUŠ Ostrov: A lidské cesty

Inscenace známého Havrana z kamene ve vlastní dramaturgizaci Lucie Veličkové, které se podařilo zhustit příběh do překvapivě stručné podoby, aniž by chyběla důležitá dějová fakta. Představení ve Stříbře bylo zjevně poškozeno neregulárními prostorovými podmínkami - především velká vzdálenost diváků od hráčů fyzicky bránila vytvoření „mostu“ mezi jevištěm a hledištěm. Přesto se zdá, že byl poměrně malý emocionální účinek představení zaviněn také některými problémy v režii inscenace. Nad akcemi a dramatickostí příběhu poněkud převládá vnější estetická vycizelovanost. Zejména pohybové akce chóru (čarodějnice, stromy apod.) často trpí obecností v pocitu a ve výrazu, použitá hudba (především Iva Bitová) misty poutá přílišnou pozornost na úkor dění na jevišti a temporytmus představení je velmi pomalý. Vážný a pomalý průběh je svázán s určitým patosem, který v důsledku nenaplnění důležitých situací vyznívá naprázdno. Postavy nejsou dostatečně životné a živé a sebeobětování Mladé i její touze po lidském přátelství chybějí přesvědčivější motivace. Pres tyto problémy stojí inscenace na velmi pevném základě a náprava problémů by měla být záležitostí dotahování jednotlivých situací.

Inscenace **Lov na medvěda** a **Co dělají noční skřítki** byly doporučeny odbornou porotou ve složení Roman Černík, Jakub Hulák a Jiří Pokorný k primému postupu na celostátní přehlídku (za Plzeňský a Karlovarský kraj). **Indiánský příběh** a **A lidské cesty** byly navrženy do širšího výběru.

Zbývají ti inscenace, které se poněkud vyleovaly z úrovně této jinak velice zdařilé přehlídky - vždy tyti navržené soubory k postupu hovoří o úrovni přehlídky jako takové. **Soubor Radost z Františkových Lázní** pivezl do Stíbra pohádku **O poslušných kůzlátkách**.

Nezrušivě, odvyprávěné a ododemstované představení s paravánem, mašcí, ktei byli spíše nošení než vodni, mohlo být v dob vzniku možná pro dti

- hráje zajímavě... po delší době pak došlo pouze k formální reprodukci naueného - škoda. Výhled do budoucna - zamlženo, paní vedoucí způsob práce vyhovuje a je zejména spokojena.

Na první pohled i poslech ambiciózní **Divadelní škola ze Sokolova** přivezla dvě inscenace. **Jak princezny spaly na hrášku** - neuvěřitelná úprava pohádky Princezny na hrášku a **Hru lásky a náhody**, rovněž ve svérázné úpravě včetně záměny za paní Orgonovou. Obě měly mnoho dalšího společného - snaha o „velké divadlo, herecké hvězdy“. Režisérka a zároveň majitelka školy, za jeden rok chtěla zvládnout nemožné, připravit, vychovat herce - tj. zvládnout řemeslnou techniku, která se „i ve školách, kde ona studovala vyučuje minimálně čtyři roky“. Inscenace proto byly poznamenány typickým divadelním klišé, přehráváním až do šarže, kdy hlasové i pohybové kreace některých „hereček“ hraničily až s ohrožením jejich hlasového a pohybového aparátu (rvačky in natura, přepínání hlasu, atd.). Na druhé straně snaha o stylizaci projevu v neurčeném prostoru, který nedával mnoho šancí pro nezkušené „herečky“, vedl k monotónnosti až uspávající. Dramaturgická práce s textem samotným byla neuvěřitelně diletantská - náhodné škrty celých stránek, nijak nezduodněné a naopak ulpívání na detailech textu, který determinoval jednotlivé postavy do určitého prostoru - svědčila o tom, že režisérka rezignovala na jakékoliv téma. Totéž lze říci i o další složce - zvukové stránce představení. To v podstatě platí o obou inscenacích. Je škoda, že profesionální herečka či režisérka, absolventka divadelního institutu nerespektovala to, co je v těchto zařízeních obvyklé, rozvíjet postupně talent, dovednosti a schopnosti studentů. Stranou ponechávám samotný výběr předloh při absenci chlapců - milostné scény ve Hře lásky a náhody při vši účtě a odvaze paní režisérky mohly některým připadat a připadaly až nepatřičné a přinejmenším směšné. Mimořádný program byl velice zajímavý - možnost pracovat se studenty PF Západočeské univerzity v Plzni v jednotlivých dílnách včetně užití si společenského večera. Nelze zapomenout na slušné ubytování v internátě, výborné stravování v nedaleké školní jídelně včetně vegetariánské stravy. Dva dny nabitě divadlem, diskusemi, intenzivní prací v dílnách, setkáváním (které pravda ne všechny soubory a vedoucí využili - jejich škoda). Takové bylo STRÍBŘENÍ 2004. Díky za ně.

Jiří Pokorný s použitím posudků postupujících souborů (J. Pokorný a J. Hulák)

I ÚSTECKÝ A LIBERECKÝ KRAJ I

Telegrafická zpráva o krajském kole dětské recitace v Liberci 2004.

Místo konání: Experimentální studio v Lidových sadech, organizátoři: tým DDM Větrník.

32 recitátorů ve čtyřech kategoriích - stop - úroveň nevyrovnaná - stop - výběr textů od Žáčkova Trpaslíčka Kulihraška až po znovuobjevené klasiky - stop.

Špatná zpráva: přirozené frázování a důraz na sdělení ještě stále není samozřejmostí, koncovy slov jsou stále oblíbenou pochutinou, poetický patos ještě místy přezívá.

Dobrá zpráva: 1) V každé kategorii vystoupily 3-4 výraznější osobnosti, mezi kterými si porota vybírala. 2) Čas od času se objeví mezi recitátory zajímavý „samorost“ - většinou kluk s velkým zaujetím, s nízkou poučeností, ale s jiskrou. Letos jím byl **Vít Jakimiv** s pokusem o **monolog z Moliéra**. Najde-li učitele, potkáme ho za rok na WP.

Lukáš Horáček - stop.

Ústí nad Labem - 3.4.2004

Na krajskou přehlídku dětských recitátorů a dětského divadla Ústeckého kraje dne 3. dubna 2004 jsem přijížděl s obavami. Přestože se poslední ročníky neobešly bez problémů, zdálo se, že pracovnice krajského úřadu Věra Rousová, která přehlídky organizovala, pronikla během dvou let do specifik oboru natolik, že už nebylo třeba se o průběh akce příliš obávat. Zhruba v polovině března jsem se ale dozvěděl, že V. Rousová z úřadu odešla, a bylo mi jasné, že se o přehlídku bude muset postarat někdo z pracovníků ústeckého Domu dětí a mládeže, oborem recitace a dětského divadla zcela nepoznamenaných. Když jsem ale vstoupil do monstrózní budovy kulturního domu Corso, viděl jsem, že je vše precizně připravené. Sály pro jednotlivé kategorie, divadelní sál pro soubory, poroty jednotlivých kategorií, seznamy recitátorů a texty. Je pravda, že rychlým předáním akce Janě Huňkové z DDM došlo k jistému nedopatření - Eva Vencliková přijela ze Žatce neočekávána. Organizátorka ale problém promptně vyřešila a Eva Vencliková zasedla jako předsedkyně poroty recitátorů I. kategorie. Ve druhé kategorii (porota zasedala ve složení Jana Štrbová, pí. Kunzová a pí. Vaňková) postoupily na celostátní přehlídku **Eva Horejšová z Děčína** s pohádkou **P. Šruta Tři medvědi a babka Chňapka** a **Michaela Rákosová z Chlumce** s textem **M. Kratochvíla O botě a tkaničce**. Ve třetí kategorii (porotu tvořili Ilja Bureš, pí. Mádllová a pí. Pěvrátlová) to byly **Michaela Černá z Loun (J. Suchý: Sestra)** a **Jana Pavlová ze Šluknova (Ludvík Aškenazy: jak Aida naučil chodit postel)**. Ze čtvrté kategorie (v porotě byli Milena Nečesaná, pí. Mádllová a pí. Pěvrátlová) postoupili dva chlapci, **Jakub Štrba z Děčína (P. Šabach: S jedním uchem naveselo, L. Carroll: Tlachapoud)** a **Jakub Vítko ze Žatce (D. Charms: Dotaz, L. Aškenazy: Mudrosloví)**.

Paralelně s recitací probíhala v divadelním sále vystoupení souborů. Šest představení v krajském kole není právě mnoho, kdo ale zažil ústeckou přehlídku v minulých letech, ví, že to je docela pěkné číslo.

Jako první vystoupil domácí soubor **MLS** s evergreenem současného českého dětského divadla - **Havranem z kamene**. I když jsem jen letos Havrana v různých dramaturgických viděl na několika přehlídkách a o dalších představeních jsem slyšel a četl, znovu jsem si uvědomil, že tuto neoriginální volbu nelze vedoucím vytýkat. Chtějí-li najít silné téma a látku, která by zaujala skupinu dospívajících dívek, bylo by na škodu členům souboru, kdyby se ohlíželi na to, kolik skupin už v minulosti sáhlo po stejné předloze. V případě ústecké inscenace byla ale síla příběhu spíše oslabena zbytečně přepjatým výrazem, permanentní hlasovou forzí, výrazným líčením a maskováním (paruky čarodějnic atd.). Už počáteční nasazení dívek v rejži čarodějnic v první scéně se záhy stává stereotypem a stálý a stejnoměrný tlak na výraz znemožňuje vznik jakýchkoli kontrastů. Část problémů inscenace tkví viditelně v dramaturgii. Zde je ovšem třeba konstatovat, že byl soubor poškozen striktním požadavkem pořadatelů či porotců okresního kola, aby bylo představení pro krajské kolo zkráceno zhruba o třetinu. Škrtním celých scén pak pochopitelně vypadly i některé klíčové momenty, nutné už jen pro pouhé pochopení příběhu.

Tři pohádky teplického souboru **Želvička** vyvolaly spíše nechtěný úsměv na tváři diváků svou naivní a topornou snahou o kultivované a mravoličné maňáskové divadlo. V prvním čísle s barevnými kostičkami převažovala prvoplánová didaktičnost, druhá pohádka o zlobivé opičce trpěla slabomyslnou zápletkou a ve třetím příběhu - variaci na známou bajku o lišce a čápu - kulminovala bezděčná absurdita loutkových výstupů v okamžiku, kdy zjevně ani datel, který tak chytré lišku přechytračil, zdaleka nedosáhl zobákem na dno svého úzkého džbánku.

Ukázkou taktéž mírně inzitivní, ale jinak příjemně neokázalého jednoduchého školního divadla byla pohádka **Čert a Káča** v podání **5. třídy ZŠ při Biskupském gymnáziu**. I přes různé problémy (především popisnost v akcích a „kolovrátkové“ chóry) působila mile, sympatické byly zejména písničky, v nichž se uplatnily i děti, na něž „nezbyla žádná role“.

Kuriozitou přehlídky a pro mě snad i celé letošní sezóny bylo vystoupení **ZUŠ Most**. Vedoucí souboru, jehož Šípková Růženka se na Dětské scéně 2003 setkala s převážně nepříznivou reakcí, si všechny loňské výtky vyloučila jako „nadměrnou a u dětského divadla zřejmě nežádoucí divadelnost“ a dle svých vlastních slov se rozhodla „ukázat, že si její děti také umějí přirozeně hrát, jen tak, bez kulis a kostýmů“. Po pravdě řečeno, děti moc přirozeně nepůsobily a už vůbec se nekonala žádná hra. Po jakémsi prologu, kdy děti na scénu přinášejí antologii milostné poezie **Láska a smrt**, se náhle rozpoutá nekonečná smršť nezaujatě odříkávaných a křečovitě rozpořbovaných veršů o kočkách a kocourcích (!), kde jsou veškeré předěly mezi jednotlivými texty za hranici rozpoznatelnosti. Lze jen postřehnout, že se zde hlava nehlava mísí texty všeho druhu - od lidové slovesnosti přes české klasiky až po nonsensovou poezii.

Jednoznačným vrcholem přehlídky byla dvě krátká představení z dílny souboru **DdDd ze ZUŠ Děčín**. Název **Dospívání** nese komorní pásmo básní Josefa Šplichala v neobvyklém podání dvou interpretů, osmileté dívky a osmáctiletého chlapce. Ti vedou na jevišti střídmy a nesmírně křehký dialog staršího chlapce a jeho malé sestřičky, aniž by ilustrovali verše popisnou akcí nebo básně přibarvovali neadekvátním sentimentem (přesto, že k tomu texty svádí). Účinek básnických obrazů je zde podpořen jen přirozenými, ale promyšlenými a přesně provedenými proměnami mizanscény. Divák je ovšem zasažen především krásným jiskřením mezi oběma postavami, samotný text se zdá být spíš jen zámlou k rozehraní jejich vztahu a zůstává tak trochu v pozadí.

Excelentní „one woman show“ předvedla další členka souboru **Hedvika Řezáčová**. Inscenace **Kohout šáh, kohout padíšáh, kohout chán a tak dál...** je v jejím podání v tom nejlepší slova smyslu na úrovni profesionální loutkové scény. Čtrnáctiletá dívka přichází na jeviště v roli trhovkyně s nůši. Z kořenářky se ale záhy vyklube vypravěčka pohádky o pyšném kohoutovi, kterou suverénně sehraje za pomoci loutek ukrytých v nůši. Dívka dokáže po celou dobu přesně udržet přesnou stylizaci postavy a jasně oddělit a odlišit výstupy s loutkami kohouta a slepic. Mimořádný je i její cit pro temporytmus představení. Čistota a preciznost provedení v sobě ale skrývají nebezpečí určitého chladu - stálo by za to uvažovat, zda představení neokořenit výraznějším dryáčnictvím trhovkyně a větším množstvím překvapivých loutkářských nápadů.

Porota se na závěrečném verdiktu jednoznačně shodla. Na přímý postup na celostátní přehlídku doporučila pásmo **Dospívání** - inscenaci možná „méně efektivní“, ale emocionálně působivější a neobvyklejší než **Kohout šáh...**, který byl navržen do širšího výběru.

Jakub Hulák

Krajská přehlídka Dětské scény - Liberec 17. 4. 2004

V Liberci se letos přehlídky ujal nový realizační tým DDM Větrník a nutno říct, že se se všemi úskalími vyrovnal zdatně. Nejtvrdějším oříškem se stala volba vhodného prostoru s dostatečným zázemím pro sedm vystupujících souborů. Všechny termínové komplikace a náhlé změny dohod nakonec přivedly Dětskou scénu do velkého sálu Kolosea, což je prostor velice nepodařený, počínaje rozpadajícím se pódiem a nemožností zatemnění konců.

Třemi inscenacemi byl zastoupen Liberec, dva soubory postoupily z přehlídky v Desné a jedna skupina přijela z České Lípy, kde bohužel žádná přehlídka neproběhla. Stručně k jednotlivým souborům - v pořadí, v jakém vystoupily:

Soubor **Pampalín vedený p.uč. Alenou Tomášovou (2. ZŠ Turnov)** připravil dramaturgickému textu Pavla Šruta **Pět dnů v životě pavoučka Páji**. Potěšující je dramaturgický výběr odpovídající úrovni skupiny. Skupina složená ze dvou ročníků prvního stupně ZŠ nemá nadsazené ambice a na krajskou přehlídku přijela spíše „na zkušenou“. Inscenace je místy příliš upovídána, vtipná jednoduchá scénografie nevyužitá. Vybavenost hráčů je nevyrovnaná a koncentrace někdy značně upadá. Velmi příjemná a dobře využitá je však značná hudebnost souboru. Setkání s Pampalínem bylo příjemné a můžeme se těšit, jak nám v dalších letech poroste.

Dramatický soubor LDO ZUŠ Liberec - Stvoření světa a ráj - vedoucí Libuše Hájková. Dramatizace jedné kapitoly Černošského pánaboha od Roarka Bradforda má šanci „dospět“ do příjemného představení, kde si zařadí 7 černošských pradelen (žačky cca 8. třídy ZŠ) a mimochodem přitom stvoří svět. Zatím tomu brání nedůsledná hra s loutkami - předměty (látky - had, obloha, Adam a Eva...), ne zcela čitelné vymezení hlavní aktérky (dozorkyně v prádelně - Boha stvořitele) a trochu rozpačitá hudební složka (bubnování a zpěv). Dobře vystavěno, příjemná holčičí parta - jen se do toho víc opřít.

Dramatický kroužek SVČ DDM Vikýř Jablonec n.Nisou - Karlův most - vedoucí Pavlína Žďárská. Drobná inscenace bez velkých ambic vzniklá z vlastních improvizací a hraní si s historickým tématem vyznívá občas mechanicky, místy staticky nebo nepřehledně. Chybí zásah poučenější režijní ruky, aby se ze spousty dobré práce ve skupině stalo divadlo. Moc pěkná, ale „ne prodaná“ je například myšlenka závěrečné scény, jakési novodobé kletby nad Karlovým mostem.

PIHA DDM Větrník Liberec - koláž z textů Erbeny i Suchého **Kytice**. S Kyticemi se patrně roztrhl pytel, a tak můžeme porovnávat, jak se s úskalími „národního klenotu“ vyrovnávají různé skupiny. V představení PIHY je problematický a ne zcela srozumitelný už formát koláže. Na jednu stranu je nastolena situace vzájemného strašení dětí hororovými příběhy povinné četby, na druhou stranu není tento motiv (strašení a příjemného bání se) dostatečně využit a zakomponované pasáže ze Semaforické úpravy vyznívají nahodile. Poměrně velká skupina se v představení vyřádí, bohužel spíše povrchně, chybí motivace jednání a vztahy mezi jednotlivými vypravěči - účastníky noční seance kdesi na chalupě ve spacácích. PIHA si letos vybrala tvrdý inscenační oříšek, ale nadšení pro divadlo z ní dělá libereckou trvalku, na kterou se lze do budoucna těšit.

Fun club SVČ DDM Vikýř Jablonec n.Nisou - Midsummer night's dream od známého autora v úpravě Matt Wicks, bez překladu. Podle dodaného textu jde zjevně o úpravu pro školní potřeby. Kromě dějového zjednodušení obsahuje i volná místa, kam mají interpreti doplnit lokální realie, čímž se Puk i Oberon stali obyvateli Bedřichova a Král sídlí v Liberci či v Jablonci. Herci ve značně nesourodných kostýmech vytvářejí na jevišti zábavu a humor, často podbarvený neúměrně dlouhými popovými písněmi z CD, které měly s dějem patrně společně to, že jsou všechny o lásce. Inscenace vznikla v červnu 2003 jako školní projekt s ambicí přiblížit klasické dílo i cizí jazyk vrstevníkům aktérů. A v tomto ohledu inscenace funguje - členové této skupiny jsou nepochybně šikovni a schopni divadelního výrazu. Bohužel v tomto „Snu“ se humor spíše „dělá“: levně, povrchně, líbivě - sem-tam hip-hopový taneček, sem-tam patetická gesta.

Otázkou je, zda cizojazyčné představení na Dětskou scénu patří. Podle zasvěcených zdrojů v současné době neexistuje žádná zvláštní přehlídka anglicky hrajících souborů v ČR. Regule Dětské scény o použití jazyku mlčí, tudíž by angličtina de facto neměla být zakázána - vyvstává zde ovšem problém naprosté nesouměřitelnosti v oblasti kultury mluveného projevu. S trochou nadsázky by pak mohl ráčkující recitátor zvítězit s francouzským textem.

Z České Lípy přijelo **Divadlo Profesora Chroštíka**, které připravilo autorský výstup s názvem **Přednáška o světelných zázracích**. Obsah by se dal shrnout do poučky, že jistěho památého roku se narodil i Edison i Křížik i ruský vynálezce elektrického světla, a že si vynález světla chválíme, ale školní mládež nikoliv a to jak dnes, tak v pravěku. Pozoruhodné je (kromě nasazení při výrobě výpravy) především herecká kázeň. Vše je však bohužel nahastrošeno do falešných vousů, nevkusných kostýmů, doplněno o pitvoření a nesmyslně dlouhé textové plochy. Pokud se podaří vedoucí této skupiny podpořit a získají aspoň základní obeznámenost s principy moderního dětského divadla, je tu naděje na vznik zajímavé skupiny. Přes všechny problémy tu určité divadelní citění je přítomno. Především by si ale Česká Lípa zasloužila pár nadšenců, kteří by příští rok připravili „okresní“ přehlídku - setkání lidí, které zajímá divadlo s dětmi.

Lukáš Horáček

I KRÁLOVĚHRADECKÝ KRAJ I

S nejstaršími v Jeslích

Hradec Králové uvítal recitátory 3. a 4. kategorie v roztomilých divadelních prostorách nazvaných divadlo Jesličky. Organizátorky, které mají bohaté zkušenosti s recitačními přehlídkami vlídně provázely recitující celým dnem. Každá kategorie měla svůj vlastní den a tak bylo dost času na dílnu pro recitátory i na přestávky pro porotu, na poslech druhých textů a na povídání s recitátory. Nikdo nikam nespěchal, všichni přijeli proto, aby si ten den užili. Vzpomněla jsem si na regiony, kde se už ve dvanáct hodin dívají rodiče nervózně na hodinky a kde je tím přehlídka ovlivněná. Můžu s radostí napsat, že v Jesličkách pobýli recitátory do tří hodin a jak bylo patrné ze závěrečného rozborového semináře, nikomu ten čas nepřipadal zbytečný. V tomto kraji je dokonce zvykem u těchto kategorií rozborový seminář vést v kruhu za účasti všech a přesto, že to může znít odvážně, bylo to přátelské popovídání do kterého se zapojovali i ostatní. Letos jsem prostě slzičky recitátorů nezažila.

A jaká byla úroveň? Všichni recitující se na přehlídku připravovali a měli viditelnou chuť recitovat a tak nebylo slyšet výkon podprůměrný nebo dramaturgicky nezajímavý. Abych zdůvodnila nepopisovala nejčastější chyby a pochvaly nabízím část svých poznámek a postřehů, které jsem si poznamenala k jednotlivým výkonům:

.....ví co říká, příjemný projev, má názor, užívá si to, ctí formu básně, udržuje kontakt s divákem, věřím mu to, pěkná výstavba, jasná pointa, rozpadá se to, chybí energie, nevnímá diváky, není rozumět, vytrácí se vypravěč, hraje postavy na úkor vypravěče, ilustruje, nevyužívá možností textu, rezignuje na verše.....

To je jenom ukázka z poznámek které ukazují na to, že nejčastějším problémem byla celková výstavba textu. Recitátoři často vykreslovali jednotlivosti a celková linie příběhu byla zpětrhána, v důsledku čehož často nevyšla pointa. Jako velký přínos bych naopak hodnotila chuť s jakou recitátoři své výkony prezentovali.

Ve třetí kategorii postoupila do Trutnova **Michaela Šebestová z Trutnova**. Recitátorka potvrdila, že i tak známý text jako je Malý princ se dá interpretovat osobitě a jedinečně. Michaela strhla divácký zájem svým přirozeným vyprávěním a přesnou charakteristikou postavy malého prince. Tento výkon pro mě nadlouho zůstává jedinečným sdělením plně sdílejícím téma s divákem. I v druhém textu J. Ringelmatze Stará láska recitátorka prokázala, že přednes je přirozená řeč ctící autorem danou formu a téma.

Ve čtvrté kategorii pojedou na celostátní přehlídce do Trutnova **Kristýna Štroblová ze Sobotky** a **Anna Klimešová**, která do Trutnova nepojede, ale půjde, protože je to její bydliště. **Petra Hlubučková z Lovčic** byla zařazena jako náhradnice v případě, že by kapacita celostátní přehlídky umožnila účast další recitátorky.

Petra se představila v prózách I. Wernische Zvrhlík a M. Pally Jak vychovat malé kačátko. Obě prózy byly interpretovány s až přílišnou naléhavostí, což bylo na škodu obzvláště u Zvrhlíka, kdy recitátorka brzy ztratila možnost další gradace. Její osobitý a hluboce přesvědčivý projev se zajímavým smyslem pro humor ale přesvědčil diváky o interpretčím hlubokém zaujetí textem.

Anna si vybrala poesií, a to pro oba texty. Texty to ale byly značně různorodé, E. Lear: Kachna a klokan a B. Achmadulinová, Pardál. V prvním textu postupoval verši E. Leara příjemný humor a osobitý postoj interpretky. Škoda jen, že v tomto duchu nezazněl text celý a tak propady v napětí, způsobené trémou či jinými okolnostmi, ovlivnily celkový výkon. V druhém textu byla recitátorka daleko soustředěnější a její výpověď byla pravdivá a napínavá. Za úvahu stojí, zda v textu Pardál nepostrádala postava pardála jasnější kontury.

Kristýna zvolila pro první výstup prózu Hany Frankové, Dáma se nikdy nevyptává. Zaujala intenzivním vnitřním nasazením a energií. Jako nejasná se jevila celková výstavba. Za zamýšlení též stojí zda v tak závažném sdělení nepracovat více s vyprávěčským nadhledem a vyhnout se tím přílišnému zatěžkání. V básni B. Andersona Šťěstí měla porota obdobný problém. Recitátorka se do sdělení příliš pokládá a tak interpretace postrádá nadhled. V každém případě se jedná o výkon, který prokazuje plné pochopení textu a velkou chuť sdělovat.

Přehlídka v Hradeckých Jeslicích byla příjemná a potvrdila, že recitační přehlídka nemusí být vždy vnímána jako soutěž, i když postup je lákavý, a že porotci nemusí být nutným zlem. Každý účastník byl navíc oceněn výtvarně působivým pamětním listem. A když byly předány pamětní listy i porotě, uvědomila jsem si, že jsme všichni byli na jedné lodi a že to byla příjemná plavba na vlnách slova, hlasu a literatury.

Jana Machalíková

Přehlídka 3. a 4. kategorie probíhala v Divadle Jesličky ve dnech 26. a 27. dubna (hodnotila porota ve složení Jana Machalíková, Magda Johnová a Jakub Hulák). O týden dřív, 19. a 20. dubna, se zde konala přehlídka 1. a 2. kategorie. V porotě 1. kategorie zasedli Radka Málková, Jana Portyková a Jaroslav Pokorný, u 2. kategorie Jolana Brannyová, Radka Málková a Zdeněk Tesař. V první kategorii byli oceněni Pavla Holubová z Vamberka (F. Hrubín: Červená Karkulka) a Jan Pohl z Černikovic (H. Doskočilová: Ofísek). Z druhé kategorie postupují na celostátní přehlídce Karolína Jašková z Hradce Králové (I. M. Jirous: Ptala se Františky Marta) a Barbora Zpěváčková z Opočna (P. Lhota: Sestra).

Hradecká přehlídka dětského divadla 16. - 18. 4 - tentokrát s řadou otazníků

Nebudu zastírat, že letošní krajská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů Královéhradeckého kraje (konala se v Jesličkách 16.-18. dubna) diváky příliš nepotěšila. I když bylo na programu třídenní přehlídce šestnáct představení, patřila většina z nich spíše k průměrným, některá dokonce k podprůměrným produkcím. Některé omyly a problémy lze vysvětlit příliš krátkou praxí vedoucích nebo jejich malou zkušeností - tady nezbývá než doufat, že tito vedoucí využijí různých příležitostí ke vzdělávání v tomto oboru minimálně v podobě dlouhodobých kurzů nebo dílen pořádaných v rámci národních i jiných přehlídek. Za některými spornými inscenacemi stojí však bohužel pokleslý vkus, nebo dokonce nepatřičné ambice režiséra, který nerespektuje možnosti, potřeby a zájmy dětí, s nimiž pracuje. Zarážející bylo, že mezi nejproblematičtější patřily i dvě inscenace vzniklé v základních uměleckých školách, které by měly být naopak garantem kvality, protože právě v ZUŠ by měli působit profesionálové v oboru dramatické výchovy. Ostatně zaráží i to, že z třinácti základních uměleckých škol v Hradeckém kraji, v nichž existují literární dramatické obory, se na přehlídce prezentovaly pouze čtyři! Třemi inscenacemi hradecké Jesličky (jednou inscenací Ema Zámečnicková, dvěma Jiří Polehňa), čtyřmi chlumecká ZUŠ (Romana Hlubučková) a po jedné Hořice a Jaroměř. Ostatní ZUŠ nemají zájem prezentovat svou práci s dětmi před svými kolegy? Obávají se jít se svou "kůží" na trh? Nezájemá je, co se v oboru, který jako profesionálové (!) spoluvytvářejí, děje? Nebo mají pocit, že je pod jejich úroveň jít do konfrontace s vedoucími zájmových kroužků nebo učiteli základních škol, kteří vedou dramatické kolektivy zpravidla po vyučování, ve svém volném čase? Ostatně je mi trochu záhadou i to, proč se i z hradeckých Jesliček, kde je LDO tak silně zastoupen (a kde se přehlídka v posledních letech koná), objevují na přehlídkách dětských souborů pravidelně jen Ema Zámečnicková a Jiří Polehňa...

K těm učitelům ZUŠ, jejichž práce vykazuje nepřehlédnutelné kvality, patří už několik let Romana Hlubučková, učitelka loutkářského oddělení LDO ZUŠ v Chlumci nad Cidlinou. Ostatně už dvakrát úspěšně reprezentovala Královéhradecký kraj na celostátní přehlídce v Trutnově. V letošním roce přivezla do Hradce dokonce čtyři inscenace, které dokládají její systematickou dramatickovýchovnou práci a loutkářskou invenci. **Dva spokojení králíci** jsou jednoduchou ilustrací textu Michala Černíka, která nejmladším žákům ZUŠ (dětí z prvních a druhých tříd ZŠ) umožňuje získat první zkušenosti s maňásky a zkusit si vytvářet situace. Jejich o něco starším spolužákům ze souboru Čtyřlístek (3.- 4. roč. ZŠ) se dařilo nápaditě pomoci plošných loutek inscenovat jednu z pohádek Pavla Šruta Jak se Janek vydal za štěstím pod názvem **Janek a loupežníci**. Anglická verze známé pohádky o zvířátkách a loupežnících je inscenace o dva stupně výš než ilustrace M. Černíka svými nároky na dětské herce, po kterých se tu vyžaduje leccák dovednost. Ve svých záměrech je na správné cestě a už teď působí harmonicky. Zajímavá je scéna - roleta s průřezy, na níž se hraje plošnými loutkami. Roleta se také stává, a to v pravý čas, stínouhrou pro loupežnické scény. Představení chybělo něco málo (nebo mnoho?) v jednání s loutkami, v dotažení vtipné nadsázky; leč i v této podobě to byla inscenace, která utkvěla v paměti.

Starší soubor Romany Hlubučkové Uzel zahrál dvě inscenace, v nichž se naplno projevila chuť vyzkoušet si možnosti loutkářské grotesky (ke které to soubor i jeho vedoucí táhne - viz předloňská výborná Lakomá Barka a loňský kabaret Dokud nás čápi nerozdělí). **(Ne)povedená pohádka** vznikla podle čtyřicet let starého textu Miloslava Linharda Docela obyčejná pohádka na docela obyčejný všední den, otištěného ve sborníku Dětské loutkové divadlo. Jeho chlumecká inscenace však prozradila, že jde o text, který už notně zestárnul. Navzdory několika vtipným momentům se inscenace utápí v samoúčelných legráckách, chytá se jednotlivostí, chybí jí přehlednost a gradace.

Podstatně zdařilejší je druhá inscenace nejstarší skupiny Romany Hlubučkové. Pohádková groteska nebo přesněji crazy pohádka Aleny Vostřé **Jak vdát princeznu** o vdavekchtivé princezně konvenuje velmi dobře poetice chlumeckého souboru a její vedoucí. Hraní si s pohádkovými motivy, využívající aktuálních narážek na vsudypřítomnou reklamu, je vkusné, vtipné a inteligentní. Členové souboru se na jevišti pohybují suverénně a disponují divadelními i speciálně loutkářskými dovednostmi. I když i toto chlumecké představení trpělo ještě jistou režijní a hereckou nedůsledností, šlo o divadelní tvar, který byl ze všech inscenací letošní královéhradecké přehlídky nejdopracovanější. Proto také tuto inscenaci porota (ve složení: Blanka Šefrnová, Alexandr Gregar a Jaroslav Provazník) navrhla jako jedinou k účasti na celostátní přehlídce Dětská scéna v Trutnově.

I v letošním roce se - po loňském Kubínovi (Čertova nevěsta) - pustila Ema Zámečnicková z hradeckých Jesliček do loutkářské inscenace. A i letos měla šťastnou ruku. Hrubínova veršovaná variace na **Zvířátka a Petrovské** je dostatečně akční a umožňuje hradeckým dětem, aby prokázaly, že jsou dobře vybavené jednat slovem, cítit a vnímat rytmus verše, budovat napětí, pracovat s kontrastem a vytvářet situace. Na hradecké krajské přehlídce v dubnu nebyla však inscenace ještě dostatečně usazená, ulpivala někde příliš na jednotlivostech na úkor výstavby celku a nebyla zatím ještě důsledná v loutkářské stylizaci. Navzdory tomu šlo o jeden z mála příjemných divadelních zážitků letošní krajské přehlídky.

Také obě další inscenace hradeckých Jesliček patřily k tě lepší menším přehlídky. Mladší soubor Jiřího Polehni Liščata a vlčata se představil **Zkouškou odvahy**, která zjevně neměla větší ambice než umožnit začínající skupině získat první zkušenosti na jevišti. Realistická epizodka s trochou tajemství, která se odehrává na letním táboře, nastolí překotně několik různorodých motivů, a zejména začne rozehrávat vztahy mezi dětmi v rámci party, ale než se divák naděje, je miniaturní inscenací konec. Sympatické na tomto vystoupení je to, že se děti cítí na jevišti dobře, jsou přirozené, ale bohužel jim autor textu nedal dostatek prostoru k tomu, aby mohly vytvářet plnohodnotné situace a divadelními prostředky vyprávět byt' i zcela jednoduchý příběh, který by měl jasný začátek, vrchol a pointu.

Adaptanti, druhá inscenace Jiřího Polehni, připravená tentokrát se starším souborem Druhý druhák, je ovšem zcela jiná káva. Ambiciózní autorský sci-fi příběh s katastrofickým vyústěním pro celou planetu Zemi (příběh končí lstivým zničujícím útokem mimozemské civilizace) vzbuzuje respekt v momentech, kdy se inscenátorovi daří technickými a funkčními loutkářskými prostředky vytvářet působivou iluzi vesmíru. Velkým problémem je tu však snaha o psychologické prokreslování postav stárnoucích manželů. Na takovou hereckou práci chybí dětem zatím ještě dovednosti, ale hlavně také životní zkušenosti a - tudíž nadhled. Hra na dospělě tak zůstává spíše v rovině karikatury nebo se místy mění v křeč, což ovšem poněkud diskredituje jinak v podstatě vážně míněné vesmírné drama.

Na hradecké přehlídce nechyběl ani letos dramatický kroužek Horní-Dolní ZŠ Sloupnice, jehož vedoucí Eva Sychrová prokázala už několikrát, že je

nápaditou a kultivovanou učitelkou dramatické výchovy. Tentokrát sáhla hodně vysoko - po Wolkerově Baladě o námořníku.

Balada o námořníku hraná dětmi sotva patnáctiletými? Proč ne. Zvláště když do toho jdou děti vybavené vytříbeným slovním projevem, jak jsme na to u Sloupnických zvyklí. V tomto ohledu na ně neměl nikdo z účinkujících na letošní přehlídce. Příběh si vzali za svůj, byl plný emocí, inscenován v působivých obrazech, s výborným klavírem v pozadí. Soubor ale také toužil po zdívaldelní baladě, a ne všechny zvolené prostředky dobře sloužily. Pokusy o psychologické rozehrávání a některá jednání postav nebyla v souladu s výstavbou Wolkerovy rozsáhlé básně. Spravedlivě je však třeba říct, že tito mladí divadelníci nebo přesněji recitátoři nadchli své publikum, kterému Wolkeru podali mladého a rozjítřeného.

Tím jsme však bohužel vyčerpali tu lepší polovinu letošní hradecké přehlídky. Osm zbývajících inscenací se vyznačovalo nemalými problémy a některé z nich patřily bohužel do kategorie podprůměrných.

Soubor Spolu, ale každý sám ZUŠ Jaroměř (ved. Jarka Holasová) předvedl bezradně, chaoticky zinscenovanou Werichovu pohádku z Fimfára **O zasloužilém vrabci**.

Omylem byla inscenace Štěpánky Fléglové ze ZUŠ Hořice **Upalte čarodějníci** (text Jan Březovský), která nerespektovala ani možnosti, ani zájmy dětí. Nemluvě už vůbec o tom, že edukativní efekt takovéto práce je více než sporný.

Čtveráci ze ZŠ Karlova z Nového Bydžova (ved. Jana Vaničková) si zvolili text Radoslava Lošťáka **Poněkud ztracená princezna**, který patří k tomu nejpokleslejšímu v dramatické produkci pro děti. Zmatený příběh, kořeněný křečovými žerty a zavalený tunami slovní vaty znemožňoval šikovným dětem pravdivě jednat. Myslím, že kdyby vedoucí sáhla po kvalitnější předloze, vyniklo by ještě víc, že má zřejmě přirozený cit pro práci s dětmi.

Trutnovské Divadlo za oponou, pracující při ZŠ (ved. Jiří Erben), zahrálo v Hradci „žertovnou“ pohádku naruby, kterou sepsal vedoucí souboru, **Princezny jsou na draka**. Text se vyznačuje prvoplánovým, hrubozrným humorem, trapným vtípkováním za každou cenu, které nezapře inspiraci nejpokleslejšími televizními baviči. I tady jsme viděli na jevišti šikovné děti. Jejich dispozice však bohužel nebyly ani v nejmenším využity, natožpak rozvíjeny a kultivovány.

Mnoha problémy a neobratnosti trpěla také inscenace Studia Šrámkova domu ze Sobotky (ved. Lada Bechyňová) **Satanarchole genialkohrozný punč přání**. V inscenaci se tu a tam objevil zajímavý nápad, ale byly to jen jednotlivosti, které bohužel netvořily celek. Vedoucí nenašla hereckou stylizaci, v níž by se děti cítily dobře, takže často upadaly do šarží nebo přinejmenším nepříjemného přehrávání.

Rozpačité a divadelně zmatené bylo i představení Svižníků ze ZŠ a Gymnázia Broumov (ved. Dagmar Židová) **Hodina přírodopisu**. Pásmo Macourkových pohádek nemělo s Macourkovou poetikou pranic společného. Dětem chyběla výbava k tomu, aby mohly vystupovat na jevišti - byly nesoustředěné, jejich mluvní projev byl málo kultivovaný a dovednost vytvářet situace malá.

Na závěr jsem si nechal inscenaci, která je svým způsobem výjimečná - svou podobou i okolnostmi vzniku. Ad hoc vzniklá skupina Bimbi di terne z Kuksu, kterou dala dohromady a s níž pracovala studentka dějin umění Kateřina Bohadlová, je „bočním produktem“ aktivit, kterými se v posledním období rozžívá Kuks. Skládačka výstupů inspirovaných postavami z komedie dell'arte **Soggetti aneb Návrat komedie dell'arte do Kuksu** trpěla sice mnoha neduhy pramenícími z ne zkušenosti režisérky (dětský projev byl založen více méně na imitaci dospělých herců, viděli jsme tu prázdná gesta, slyšeli jsme mechanické odřikávání textu). Ale na druhou stranu tu byla také patrná chuť vyzkoušet si něco z divadla, seznámit se s divadelní historií Kuksu a podílet se na kulturním životě místa. Navzdory mnoha problémům to byl pokus úctyhodný. A pokud vedoucí projeví vůli vzdělávat se v tom, jak pracovat s dětmi, mohli bychom se s ní na dětském divadle v budoucnu setkat.

Jaroslav Provazník s využitím podkladů Blanky Šefrnové a Saši Gregara

I PARDUBICKÝ KRAJ I

BYLO... Krajská přehlídka dětských recitátorů Pardubice 1. - 6. 4. 2004

Porota ve složení: Dominika Špalková, Nina Martínková, Lída Vlášková, Romana Chvalová, Renata Klečková, Radka Málková

Krajské přehlídky dětských recitátorů v Pardubicích ve dnech 1. - 6. dubna se celkem zúčastnilo 63 soutěžících. Odborná porota, která posuzovala výkony dětí, konstatovala, že úroveň soutěže byla tento rok velmi vyrovnaná a vysoká. Všichni soutěžící předvedli kvalitní výkony a dokázali tak, že jejich postup do krajského kola byl oprávněný.

V I. kategorii se nejvíce líbila svým kultivovaným projevem Jennifer Za Nzambi z chrudimské ZUŠ. Zaujali a právem si uznání odvezli i Adam Pávek a Ondřej Kocourek z České Třebové či pardubické Lenka Králová a Dagmar Hnutová a Magdaléna Lněničková ze Svitav.

Ve II. kategorii porota doporučila k postupu Petru Bartheldiovou (Pardubice), která zaujala porotu i posluchače ruskou pohádkou „Čert a lenoch“. Zcela jednomyslně byl vybrán k postupu Josef Vrána, jehož vyzrálý přednes Skácelovy básně Lom naznačil, že se v Pardubicích nachází slibný talent. V této kategorii porota odměnila i další soutěžící, jejichž výkony byly velmi kvalitní.

Ve III. kategorii postupují Tereza Chybová (Svitavy), která si vybrala text F. Nepila a D. Charmse. Lenka Marhanová (ZUŠ Chrudim) zaujala porotu přednesem prvního textu (J. Prévort: Stránka ze sešitu), kterým přesahovala úroveň své kategorie. Ocenění získali též Antonín Benc, Anděla Ovadová a Barbora Marková.

Ve IV. kategorii porota doporučila postup Kateřině Trunečkové z Chrudimi za velice vyrovnaný výkon a Jindře Homolové ze Svitav, která se líbila s textem D. Charmse: Dotaz. Porotu však zaujaly i výkony např. Terezy Hladišové, Katky Duškové, Dáši Weisbauerové či Vítě Levinského.

Z technických důvodů se muselo na poslední chvíli měnit místo konání soutěže (přechod do sálu Spolkového domu na Pernštýnském náměstí). Nicméně se ukázalo, že komorní prostředí mladým soutěžícím vyhovovalo. Svě určitě sehrály reprezentativní prostory sálu.

Pořadatelé konstatovali, že letošní setkání s dětskými recitátory bylo opět milé a inspirativní a upřímně se těší na další setkání při podobných příležitostech.

Hana Cihlová

Krajská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů Pardubického kraje - Holice

Dne 15. dubna 2004 proběhla v Kulturním domě v Holicích Krajská přehlídka dětského divadla. Vyhlášovatelem a pořadatelem přehlídky bylo oddělení kulturních služeb při Krajské knihovně v Pardubicích ve spolupráci s Kulturním domem města Holic.

Z původně přihlášených třinácti vystoupení viděli diváci a odborná porota celkem deset představení. Porota pracovala ve složení: Anna Kučerová (předsedkyně), Dominika Špalková a Nad'a Dvořáková.

V průběhu přehlídky a na závěr po vyhlášení výsledků se konaly rozborové semináře s vedoucími i členy souborů.

Porota zhlédnutá představení ohodnotila takto:

1. K přímému postupu na Celostátní přehlídku „Dětská scéna 2004“ v Trutnově doporučuje představení **Zatoulaní hrošáci - ZUŠ Vysoké Mýto**, ved. Irena Truhlářová.

Představení probíhalo ve svižném tempu, jednoduché přestavby krabic zajímavě proměňovaly prostředí. Interpretky jsou vybaveny po stránce mluvní, pohybové a rytmičké, v práci s loutkou využily technické možnosti, které jim různé typy loutek poskytly. Inscenace měla celistvý tvar, působila živě a zaujatě. Jedinou vadou na kráse bylo chvílemi až psychologické herectví v postavě ředitele cirkusu, které stylově nekorespondovalo s celkovým pojetím.

2. Programové radě „Dětské scény“ doporučuje do širšího výběru představení

a) **Havrane z kamene - ZUŠ Ústí nad Orlicí**, ved. Markéta Světlíková.

Zajímavé představení bylo poznamenáno „soubojem“ interpretů s velkým prostorem sálu KD, kdy křehké prožitkové výpovědi mnohdy neměly sílu doputovat z hloubi jeviště až k divákovi. Některé nedostatky a prvoplánové momenty - verbíř, dialog s havranem, nečitelné vyřešení závěru - vyvážily pocitově silné výstupy: přijímání lidské tváře, kouzlení s živly, vznikající holčičí přátelství.

b) **Vivat Hrubín - I. ZŠ Litomyšl**, ved. Jana Paulová

Dynamické představení se zdravou mírou pubertální recese, s níž tlumočí Hrubinova říkadla pro děti. Rozkladem verše na slova a slabiky s využitím rýmu, zvukomalby i ozvěny dochází k novým hravým asociacím. Vystoupení bylo kompaktní co do tvaru i vzájemné partnerské souhry interpretů.

Další představení porota hodnotila takto:

Krásné nesmysly - ZUŠ Choceň

Dívčí soubor scénicky uvedl pásmo Learových a Žáčkových básnických textů. Zároveň plnil zadání tvořivé práce s papírovým materiálem. Obě složky (slovesná a výtvarná) se však ve výsledném působení nepropojily, neboť interpretky při akci s materiálem nevěnovaly dostatečnou pozornost prvotnímu a základnímu - totiž sdělení textové předlohy.

Klíče - Gymnázium Svitavy

V interpretaci povídky M. Macourka využíval soubor zajímavé výtvarné prvky (baterky, kapuce), které se mohou stát kontraproduktivními - zakrytí obličejů ztěžuje srozumitelnost promluvy. Někteří z interpretů se na jevišti cítili dost nejistě, což se projevilo zvláště v sólovém zpívání. Kvalita vlastních písňových textů nebyla v souladu s Macourkovou povídkou.

Kohout Světápán - ZŠ Rudoltice

Až příliš jednoduchý příběh, vlastně anekdota o ztrátě kohoutovy výsady. Dobře rozehráno pohybově, výtvarně výrazné je kostýmování dětí.

Hodinář Pérko - ZŠ Lukavice

Soubor i jeho vedoucí stojí patrně teprve na začátku své divadelní cesty. Viděli jsme vystoupení uváděné vypravěčkou a kašpárkem, dětský výraz byl omezen padajícím nalepeným knírem, nezvládnutým kostýmem a nefunkčními rekvizitami. Členové souboru nevytvářejí divadelní sdělení, ale snaží se reprodukovat nacvičený tvar. Na jevišti se necítili přirozeně a domlouvali se posunčinou.

Námluvy s čertem aneb Ve dvou se to táhne líp - ZUŠ Chrudim

Délkou trvání inscenace i počtem účinkujících šlo o nejrozsáhlejší představení přehlídky. Režisérka a autorka scénáře přepracovala Drdův text do podoby hudebního divadla. Vznikla působivá podívaná, která příznivě vypovídá i o kolegiálních vztazích na ZUŠ a o propojení práce hudebního a dramatického oboru. Významnou složkou byla právě pěveckohudební stránka inscenace, herecké výkony i výtvarné zpracování - především kostýmů. Některé výtvarné prvky - „němá“ kovárna - však režijní záměr neplní. Přestože v představení spoluúčinkuje spíše jako kompars skupina malých dětí, těžiště inscenace a hlavní role vytvářejí studenti nebo dospělí. Proto porota nakonec dospěla k názoru, že toto představení nelze hodnotit společně s tvorbou dětských souborů. Doporučujeme je nominovat do soutěží odpovídajících tomuto typu představení.

Kočka, která měla ráda ušák - ZUŠ Litomyšl

Skupina tří dívek prokázala schopnost citlivého jednání a prožívání i charakterizace pohybem. Drobná, ale výstižná ukázka toho, jak lze dramatickou situaci vytvářet také bez slova. Současný tvar inscenace umožňuje další práci směrem k lyrice, nebo naopak k větší dramatickosti.

Vánoční řepa - I. ZŠ Litomyšl

Spontánní dětské celotřídní představení. Příznivě jsme vnímali vysoké zaujetí a vnitřní spolupráci žáků i učitelky na zážitku. Doporučujeme pevnější vedení, neponechat vše bezbřehým nápadům, korigovat sklon k exhibicionismu, dát pozor na hlasovou hygienu (přepínání hlasu).

Z podkladů předsedkyně poroty Mgr. Anny Kučerové zpracovala Zdenka Kupfová.

I KRAJ VYSOČINA I

Recitátoři v Třebíči

Prvního dubna se sešli recitátoři všech čtyř kategorií, aby se v trebičském kinosále odehrálo krajské kolo recitační přehlídky Dětská scéna 2004. První a druhá kategorie probíhala paralelně se třetí a čtvrtou kategorií. Poměrně velký sál s pohodlnými křesly a vysokým jevištěm ovládli recitátoři 3 a 4 kat. nad očekávání zdatně. Přesto, že tento prostor je jen málo vstřícný ke komornímu projevu většiny recitátorů, neměli jsme pocit, že by jim byly výkony zásadně ovlivněny. Snad jen u dvou recitátorů, kteří se necítili nejlépe a nevyužili forbinu jeviště, byla sdělnost textu poněkud nižší.

Třetí kategorie mívá často slabší úroveň, ale 12 trebičských recitátorů potvrdilo, že pověsti o úrovni kategorií, nejsou oprávněné a jednoznačné. Úroveň přednesu dětí této kategorie byla vysoká a dramaturgicky pestré texty naznačovaly, že recitátoři jednoznačně nepreferují poezii nad prózu a naopak. Na postup do národního kola navrhla porota **Jiřího Dvořáka**, který v textu Pavla Šruta ukázal svůj smysl pro humor a přirozenou vypravěčskou schopnost. Ještě více však překvapil, když na notoricky známém textu Jiřího Žáčka, Hledám tátu ukázal, že i na takto „oříkaném materiálu“ dokáže přirozený a přemýšlivý interpret předat přesvědčivě svůj postoj k textu. **Iva Králová** se představila ve dvou zcela odlišných textech a zaujala svou přesnou citlivostí pro humor Ivana Jirouse v básni Ptala se Františka Marty a zároveň otevřela pohled do svého vnitřního světa prostřednictvím textu L. Faltejse Milá Karolínko.

Ve čtvrté kategorii jsme slyšeli dramaturgicky zajímavé vybrané texty se kterými si až na výjimky věděli recitátoři rady. Mezi 11 recitujícími byli tři, kteří zvolili poezii. V interpretaci prózy pak měli recitátoři největší problém s výstavbou příběhu a s udržení linie vyprávění směřujícího k pointě. Tuto schopnost velice úspěšně prokázali tři postupující recitátoři. **Vendula Příhodová** (ZŠ Tasov, Třebíč) zpracovala velmi přirozeně a osobitě prózu Ireny Douskové Hrdý Budžes. Jako druhý text si vybrala J. Nerudu a Baladu Českou a i s tou si poradila velmi profesionálně. **Mirka Jamborová** (ZUŠ Nové město nad Metují, Ždár nad Sázavou) Velmi uvěřitelně zpracovala text Diane di Prima Noční mýry. Jako třetí úspěšný interpret prózy se jevil **Jakub Samek**. Jeho přesvědčivost a přirozenost v próze M. Wievegha, Výchova dívek v Čechách, byla strhující. Škoda, že v textu J. Seiferta, U Pražské lorety chyběla interpretovi sdělnost a dostatečné zaujetí textem.

První a druhá kategorie ve stejném čase recitovala o patro výš. Úroveň nejmenších recitátorů **1. kategorie** předčila očekávání. Všichni měli texty vybrané v souladu s věkem a temperamentem. Dramaturgicky velmi pestré (Michalkov, Hrubín, Borská). Porotu obzvláště zaujala **Anna Doležalová**, ZŠ Ledec nad Sázavou, prokázala obdivuhodnou samostatnost jak při výběru básně tak při jejím nastudování. Její přirozený přednes Palečka přesně frázování, charakterové rozdělení postav, byl milým příslibem do budoucna.

Všech osm recitátorů první kategorie si vybralo ke svému vystoupení poezii.

V kategorii druhé to také poezii jen kvetlo. Pouze dva z 6 recitátorů si vybrali prózu. Zde už byly patrně poněkud větší nedostatky a to především v nevhodném výběru textu, špatném frázování verše, šumlování.

Lektorský zbor ale opět ocenil pestrou dramaturgii. Postupující **Michaela Vosyková** (ZŠ - V sadech, Havl. Brod) přednesla prózu O. Hejné - Kluci buci kaktusáci. Nejen že obhájila samostatný výběr textu, ale po uměřené konzultaci s pedagogem byla schopna výtečného rozdělení postav v příběhu. Výsledkem byl velmi přirozený projev. Možná, že zde sehrál roli i fakt, že recitátorka sama kaktusy pěstuje a má je velmi ráda.

Třebíčské setkání s recitátory bylo velmi příjemné a zájem o individuální rozbor textu s porotci potvrdil, že děti se nepřišli pouze předvést, ale že jejich zájem o interpretaci literární předlohy je hlubší.

Jana Machalíková

Dětské divadlo v Třebíči

Nevím, jestli snad dlouholeté divadelní působení Jaroslava Dejla v Třebíči nějakým pozoruhodným způsobem dozrálo, jistě ale je, že krajská přehlídka dětského divadla v Třebíči letos přinesla nebyvalou úrodu, a to nejen co do kvantity, ale i kvality. Třináct souborů už nebylo možné vtěsnat do jediného dne i s přehlídkou recitátorů, celá akce byla proto organizátory (DDM Třebíč ve spolupráci s MěKS, to vše pod pečlivým dohledem J. Dejla) operativně rozdělena do dvou dnů. Využity přitom byly i nové prostory - v Národním domě se letos hrálo jen dvakrát, a to až druhý den přehlídky, ve čtvrtek odpoledne nám ale Jarda Dejl představil krásně zařízený divadelní sál, který vybudoval ve vlastní škole (ZŠ Benešova).

Silné zastoupení zde tradičně měly drobné recitační inscenace. Bezpochyby nejdrobnějším tvarem, který jsem v této sezóně viděl, byl asi dvouminutový **Konec modrého ptáčka** v podání souboru **Vrány** ze ZŠ Benešova (ved. Zdeňka Marečková). V zaujatém a stylově čistém rozehraní založeném na trefně volených kostýmových i pohybových znacích ptáčka a kočky byl vtipně akcentován černý humor Hanzlíkovy básničky. Podobně živě působilo také představení **Zvířátka a**

loupežníci souboru **Kohoutek** ze ZŠ Na Kopcích v Třebíči. Vedoucí souboru Lence Kohoutové se podařilo najít inscenační klíč k Hrubinově pohádce v pevném rytmu a zmnožení postav jednotlivých zvířátek v barevně odlišených chórech. Rytmizované chórické vyprávění s sebou ale kromě sympatické razance přineslo i občasný rytmický stereotyp (jakési „rapování“ jdoucí proti přirozeným akcentům), barevná stylizace se stávala až poněkud samoúčelnou manýrou (barevné rukavice). V představení **Člověk** staršího souboru **Neptun** ze ZŠ Na Kopcích ovšem hravost a lehkost vystřídal patos dospívajících dětí a rytmická hra působila náhle spíše technicky a duchaprázdne. Soubor **Áčko** z další třebíčské ZŠ Týnská (ved. Jaromíra Kratochvilová) si ke zpracování zvolil **Gordický uzel**, jednu z historických parafází z knihy Diogenes v sudu Hany Doskočilové. I tato inscenace je postavena na chórické vyprávění a rytmické „choreografii“, tentokrát s nepopisným využitím modrých šátků. Jen tam, kde nejsou jejich neustálé proměny zcela čitelné, působí hra poněkud formálně. Problémem je opět i sborová recitace, v níž občas mluvené slovo ztrácí své přirozené tempo a přirozené intonace. Pozoruhodným počinem je pásmo **Znamení z okraje**, autorské vystoupení 9. třídy ZŠ Benešova (soubor **Devětáci**). Nejde o inscenaci v pravém slova smyslu, ale o vyvrcholení víceletého projektu, v němž žáci hledali pod vedením mladého učitele Josefa Vomely cesty k vlastní básnické tvorbě. Vzhledem k divadelní nezkoušenosti dětí i učitele jde zatím spíše o volný sled tu více, tu méně vydařených recitačních výstupů, přesto divák u některých textů rozpozná literární kvalitu (zvláště u nonsensových pokusů), která, je-li podtržena zajímavou scénickou akcí, vyvolá i příjemné mrazení v zádech.

Recitační vystoupení ovšem střídaly pokusy divadelní. Dvě své nové inscenace přivezl soubor **Brepty** ze ZŠ Sněžné. Skupina menších dětí se představila v Puškinově **Zlaté rybce**. Přestože šlo evidentně o vhodnou volbu textu a děti byly i typově pro své role vhodně vybrány, situace zatím působily příliš staticky, dětem na jevišti často chyběl konkrétní úkol, takže se rozpačitě ošívaly a přešlapovaly. Z úplně jiného světa byla hra **Krasy** (podle stejnojmenné povídky Karla Houby) v podání dospívajících dětí. V představení nechyběly zajímavé momenty, věrohodné herecké naplnění tohoto neobvyklého „sociálně symbolického dramatu“ ale zůstalo mimo možnosti členů souboru. Zvláštní a ne zcela libou podívanou nabídlo představení **Červené nosy** souboru ZUŠ Žďár nad Sázavou. Poněkud křečovitý pokus o pásmo klaunských výstupů měl nejspíš zatím zůstat za dveřmi učebny dramatického oboru, v rámci divadelní přehlídky působil jako nepříliš kvalitní a samoúčelná exhibice. Přehlídka nám ale přinesla i exhibici velkolepých rozměrů. Svůj sen o světě velkých muzikálů a hvězd žily na jevišti Národního domu děti ze souboru **Uměleckého centra dětí a mládeže** v Havlíčkově Brodě. Představení **Myší kožíšek** podle známé filmové pohádky sice poskytl všem dětem početného souboru příležitost k uplatnění, nad přirozeností dětí a vlastní výpovědí ale masivně zvítězila neosobní televizní pakultura. Muzikálové formě se částečně přiblížil další domácí soubor **Benici** (ZŠ Benešova) pod vedením Zuzany Nohové, ten nám ovšem ve svém **Kocouru Modroočkovi** ukázal, že se s písněmi na pódiu dá pracovat nejen vkusně, ale i účelně. Je ale pravda, že zhuštění pěveckých čísel v druhé polovině inscenace vytvořilo zvláštní disproporci vzhledem k činohernímu „nehudebnímu“ začátku. Představení ale diváky překvapilo působivými scénickými obrazy za použití výsostně divadelních prostředků. V centru dění je Modroočko jako mladší chlapec v civilním džínovém kostýmu, jeho protihráčem i spoluhráčem je pak precizně sehraný chór tvořený staršími členy souboru. Princip založený na napětí mezi chlapcem - mládětem a partou starších, kteří zde zpřítomňují neznámý a nebezpečný svět okolo, se zdá být pro inscenaci nosný, nefunguje ale dobře tam, kde je přirozenost civilního Modroočka zastřena zbytečnou a navíc rozmlženou infantilní stylizací. Přesnější uchopení pak chybělo i některým dalším postavám (např. Zrzunda). Dramaturgicky nedořešený byl zatím konec, který nepůsobil jako přesvědčivé vyústění Modroočkových životních peripetií. Jako nedostatečně zdůvodněné se jevílo také užití poměrně zprofanovaného scénického prvku - štaflí, které dobře plní technickou funkci kostry košatého stromu tvořeného chórem, méně přesvědčivě ale zastupují klec, v níž je Modroočko uvězněno.

Na „pěvecká čísla“ byla bohatá i inscenace dříve velmi oblíbeného **Bleděmodrého Petra** od G. Urbána. Hra od doby svého vzniku v polovině 70. let svou poetikou trochu zestárla, témata hledání vlastní identity a svého místa ve světě (podobně jako u Kocoura Modroočka - zde je hrdinou malý pejsek), ale i odlišnosti a xenofobie jsou ovšem nadčasová. V představení **divadelního kroužku DDM Polná** byl ale potenciál textu využit jen zčásti. Na překážku byla zatím nedostatečná vybavenost dětí, dialogy působily staticky a rozpačitě a u malého představitel Petra jakoby inscenátoři počítali s tím, že celou roli „uhraje“ pouhou svou dětskou přirozeností a roztomilostí.

Sympaticky působily werichovské divadelní pokusy souboru **DDM Pelhřimov a dramatického kroužku z Havlíčkova Brodu**. V obou případech byl jasně patrný zájem a vlastní vklad členů souboru. Obě inscenace ale měly společný problém - vedoucím souborů (Jitce Vachkové, resp. Anně Doleželové) se zatím nepodařilo najít vhodný klíč, který by dětem umožnil přijatelným způsobem, tj. ve vhodné stylizaci ztvárnit postavy příběhu. Aktéři tak stále naráželi na své omezené herecké možnosti i na tendence k neadekvátnímu psychologizování, k němuž je vedla převážně činoherní forma inscenace. Citelnější byly tyto problémy v případě pelhřimovského představení **Tři sestry a prsten**. I přes nedostatky v mluvním projevu, hlasové forze i nedostatečné pointování tří příběhů ale soubor naznačil, i když nedotáhl možný princip inscenace založený na protihře tří dívek v rolích sester a chlapce - vypravěče, vstupujícího postupně do rolí jejich ošálených manželů. Havlíčkobrodští ve svém **Fimfáru** prokázali o něco větší vybavenost hereckou i režijní, větší prostor zde dostala stylizace a zkratka. Podobně nedotažený ale zůstal princip královského rádce jako hybatele příběhu, problematicky se jevíly také použité rekvizity (reálné, náznakové i imaginární) a celý výtvarný řád inscenace.

Lektorský sbor ve složení Jana Machalíková, Radka Blatná, Igor Dostálek a Jakub Hulák byl v doporučeních na celostátní přehlídku neobvykle štedrý. Přestože zvažoval velmi subtilní rozměry recitačních inscenací, navrhl nakonec do širšího výběru na dětskou scénu hned tři z nich: **Konec modrého ptáčka**, **Gordický uzel** a **Zvířátka a loupežníci**. K přímému postupu pak jednoznačně doporučil **Kocoura Modroočka**. Letošní Dětská scéna tak zažije neobvyklý úkaz - čtyři představení třebíčských základních škol.

Jakub Hulák

I OLMOUCKÝ KRAJ I

Olomouc 15.dubna

Krajská přehlídka dětských recitátorů se společně s krajskou přehlídkou dětského divadla v letošním roce poprvé přesunuly ze Zábřehu do Olomouce. Organizace se s podporou Krajského úřadu Olomouckého kraje ujal Leoš Březina z Domu dětí a mládeže. Díky tomu, že se mohl opřít o kvalitní zázemí v podobě monumentální budovy ZUŠ „Žerotín“, oplývajícími příjemnými prostory, a o zkušené učitelky literárně-dramatického oboru ZUŠ, nenechal nikoho z pravidelných účastníků přehlídky na pochybách, že je přesun do krajského města výraznou změnou k lepšímu.

Přehlídkový den začal vystoupením dětských recitátorů. Ti vystupovali odděleně ve čtyřech místnostech se čtyřmi porotami, o uvádění recitátorů se postaral vždy porotce z domovské ZUŠ. Vystoupení I. kategorie posuzovali Bohumila Plesníková, Ivana Němečková a Magda Johnová, u II. kategorie to byli Alena Palarčíková, Radka Blatná a Jaroslav Dejl, porotci III. kategorie byli Lenka Valentová, Igor Dostálek a Tomáš Doležal, u IV. kategorie zasedali Jana Křenková, Zuzana Nováková a Jakub Hulák.

Celkem dvanáct recitátorů ve druhé kategorii předvedlo převážně kvalitní výkony. Výběr textů byl až na dvě výjimky velmi dobrý a pestrý, odpovídající věku a povaze recitátora (Mikulka, Šrut, Kratochvíl, Čapek). V rozborové části ale lektori upozornili na některé technické nedostatky (nedobré frázování, rytmicizace textu, nesprávná artikulace, špatné důrazy na předložku a hlavně moravismy). Porota udělila dvě čestná uznání a dva diplomy s postupem na celostátní přehlídku: **Jakub Pazdera (K. Čapek: Dášeňka)**, **Karín Kubová (A. Mikulka: Vrána a liška)**. Oceněn byl příjemný a přirozený přednes, kontakt s diváky, přičemž oba recitátoři vyprávěli své texty s milým nadhledem, podařilo se jim vystihnout styl a humor jednotlivých autorů.

O první ani o třetí kategorii nemám bližší informace, jen to, že z těch starších postoupily šikovná a kontaktní **Karolína Papajíková z Olomouce (J. Suchy: Svatební dary, I. A. Krylov: Klevevník a zmije)** a **Markéta Zborníková (F. Zborník: Klokán a penalta, J. Kainar: Cvrček)**, která dokázala posluchače suggestivně vtáhnout do popisované situace.

Úroveň IV. kategorie nebyla vysoká, nad osobnostmi s čitelným postojem k vybranému textu převažovaly suverénní „hvězdy“ spoléhající na svou umně vypěstovanou artistní manýru.

Mimořádné přednašečské dovednosti a velký výrazový rejstřík ovšem projevila **Julie Rendlová z Uničova**, především v textu **I. Deváté Tři malé panny a jeden velký žal** (kromě něj přednesla **Sluneční hodiny od D. Fischerové**). Především osobitým výběrem žánrově odlišných textů pak zaujala **Markéta Lošťáková (G. Boccaccio: Jednonohý jeřáb, W. Groom: Forest Gump)**.

Odpolední přehlídka souborů přinesla svými šesti soubory kvantitativní nárůst oproti minulému roku, kvalita inscenací ale zůstala slabá.

Vcelku odstrašující ukázkou školního divadla předvedl soubor složený z dětí **ZŠ a MŠ Pavlovic v Pohádce o princezně solimánské**. Diváci viděli neživé děti, které bez většího zájmu o věc sošně deklamovaly litanie naučeného veršovaného textu (dramatizace Richard Lander v úpravě Jana Malíka). Deklamace to ale nebyla znuděná a nevzrušená, ale naopak hlučná a nepřirozeně afektovaná. O „efektní“ děkovačku se postarala píseň z filmového zpracování Čapkovy pohádky,

pojednávající o loupežnících, kteří přitom v dramatinizaci vůbec nefigurují.

Dramatizace Macourkovy pohádky **Barborka a cucavý bonbón** byla sice zpracována s důrazem na stomatologickou osvětu (spojenou s propagací zdravé výživy), co se ale představení nedá upřít, je sympatická přirozená živelnost dětí a vtipné scénické nápady. Malou divadelní zkušenost dětí i vedoucí ale prozrazují nedostatků, jakými jsou nepřesné a neadresné jednání, nesoustředěnost dětí způsobená rozvolněnou stavbou inscenace, doslovnost a zdvojování jevištních znaků atd.

Pohádka o Zemičce Zvoničce souboru Kandrášek Přerov byla bezpochyby nejsoudržnějším divadelním tvarem přehlídky. Zjevně to byla zejména zásluha kvalitního textu Mirka Slavíka, který dal často vzniknout i drobné dramatické situaci. Silné bylo představení tam, kde byla situace v rukou šikovného představitelce čerta. Výraznou slabinou byly ale pasáže, kde soubor doslovně přečetl text i se scénickými poznámkami, aniž by se dobral motivace jednání postav (zejména to platí o vsudy přítomném vzájemném provokování hráčů v druhém plánu).

Večerníčkova vyprávění souboru ZUŠ Prostějov překvapila diváky neobvyklým žánrem. Šlo o pokus o převod poetiky animovaného filmu na jeviště. Svou podstatou se tak projev dětí pohyboval kdesi mezi pantomimou, groteskou a klauniádou, místy zdařile, místy s nedostatečnou a přitom nezbytně nutnou přesností. Hlavním problémem ale byly často málo čitelné motivace jednání postav. I přesto jsme měli možnost zhlédnout zajímavou hříčku, které však chyběl přesah k divadelnímu sdělení.

Soubor ZUŠ Uničov přivezl dramatinizaci Pouratovy pohádky **Devět chlapů z Auvergne**. Přes sympatické nasazení dětí v jednotlivých akcích se bohužel zdálo, že se jednoduchý žert o hlupácích, kteří se nedokážou navzájem spočítat, dramatinizaci téměř vzpírá. Nádherný jazyk, kterým je předloha napsána, zůstává bohužel mimo hru, z textu tak zůstává jen několik situací, jimž chybí expozice i plynulé propojení.

Porota ve složení Bohumila Plesníková, Jaroslav Dejl a Jakub Hulák musela v závěru přehlídky všem účastníkům s těžkým srdcem oznámit, že na celostátní přehlídku tentokrát nenavrhuje žádný soubor. Soubory ze Zábřehu, z Přerova a Prostějova tak byly oceněny pouze diplomem za konkrétní zásluhy. Práce některých začínajících vedoucích ale vzbuzuje jistou naději do dalších let. Úroveň přehlídky by snad ale mohlo zvednout také přerušení několikaleté absence souborů domácí ZUŠ „Zerotín“ Olomouc.

I MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ I

Ostrava - Mariánské hory 23. - 25. 4. 2004

V uvedených dnech jsme v DDM v Ostravě - Mariánských Horách již po šesté pořádali Krajskou přehlídku Dětská scéna a již druhým rokem (po tradičním Zábřehu na Moravě, který je již v jiném kraji) i sólových recitací dětí I. - IV. kategorie.

Asi už mohu za ta léta mluvit o srovnávání úrovně přehlídky... Takže: letos to byl v divadlech a kolektivní recitaci asi špatný rok. Neurodilo se? Nezáviděl jsem porotě (Radka Svobodová - Praha, Alexej Pernica - JAMU Brno, Vlado Sadílek - Bratislava, SR, Jana Secová - ředitelka DDM Ostrava-Mariánské Hory a Vojta Eliáš - DIVIDLO Ostrava), která měla někoho vybrat na přehlídku národní do Trutnova - protože ty, které byly absolutně nejlepší nominovat nesměla pro výrazné překročení 15-tileté věkové hranice 2/3 třetin souboru. Některá představení byla naopak naprosto nepoučená, dalo by se říci i NEPOŠKOZENÁ divadlem. Pouze ve čtyřech případech stála tak na polovině (či ve třetí třetině) cesty k DOBRÉMU DIVADLU...

Tady bych jmenoval spolu s porotou především **DS ZUŠ Hlučín** Mgr. Lenky Jaborské a jejich **BYLO NÁS PĚT - JAK JSME SE KOUVALI** na motivy Karla Poláčka: skoro je zaděláno na vynikající představení, slučující práci v recitaci, divadelním tvaru a využívající loutky - leč jaksi „není doděláno“... Nespojila se recitace s divadelní akcí, situace nejsou dokončovány do tečky, a ona recitace s divadlem je pospojována horkou jehlou... Neměli čas na dodělání? Dalším představením - pro mě s ambicemi na radost z divadla, znak a zkratku jevištně složitějšího textu - byla **POHÁDKA O MALÉ METTE** divadelního souboru **Paleček ZŠ Hnojník**, pod vedením Aničky Ševečkové. Když si uvědomím akce okna, dveří, koně Pepy, Prince, to, že je to skoro vše práce oněch hrajících dětí, neb Anička promarodila spousty zkoušek... Jen vyprávěčky asi občas přehrávaly, ale kdo by do toho nešlapal, když cítí, jak publikum jde s sebou? Jen nebyly některé akce vygradovány do tečky, ale to by chtělo režiséra, který má na ně více času a nemusí léčit horečky... Dalším zajímavým - a zase divadelně nedodělaným - počinem bylo autorské představení **MŮJ MALÝ DENÍČEK DS Smršť DDM Koprivnice**. Tamní prostředí zřejmě divadlu dost svědčí..., bylo to přesně o věku a pro věk oněch třináctiletých. Posledním počinem, v němž šlo - pro mé vnímání - o divadlo, byli **Lidičkové DIVIDLA Ostrava: OBRŮV PANOŠ** (Malvína Schmidtová). Vůbec to není špatně postavené, ona racionální konstrukce je místy až fascinující svou stavbou ve znacích a symbolech, ale nějak se mi v té „secvicenosti“ už vytrácí děj a emoce a - pravda, sdělení... Bylo to moc lepší, když to ještě mělo své chyby, které mě však TOLIK zase nezajímaly, protože mě utáhl příběh... Nepotřeboval jsem analyzovat, děti mě bavily a držely v dění... Krásné výtvarno (ale zase trochu samoúčelné, když si sestavím o čem, kdo a proč). Kostýmy, svíčky (občas ovšem bez hlubšího významu), maska... Snad dobře bude ocitovat z mé bezprostřední a moc nerozmýšlené recenze do časopisu DIVIDLA Ostrava DIVENÍ z listopadu 2004. Na všech slovech si dodnes trvám, s novými výtkami slov dnešních...

A zbytek divadel? **DS Štěk z Opavy** tentokrát svou **RODINKU VE FILMU**... zahrál v nějaké křeči a najednou se celé představení rozbilo na drobné etudy více - ale většinou spíš méně - povedené. Škoda, ale tato forma divadla je na hraně a stačí malinko překročit ony pomyslné hranice vkusu a nefunguje snad nic... Nesmírně sympatické děti i vedoucí **Divadelního klubu Hádánice ze ZŠ Vítkov** se nám pokusily vsugerovat, že **POHÁDKY JSOU TŘEBA**. Velmi sympatický pokus o autorské divadlo, ale přece jen by to chtělo kvalitní text a vědět alespoň málo o režii, i o práci s dětmi na jevišti. Stejně sympatický pokus přivezl soubor **Přípravka z DDM Fokus v Novém Jičíně: ŠVEC A VŠICHNI ČERTI**, ale i pro ně beze zbytku platí slova o nutnosti kvalitního textu, který je základem další práce. Není-li, pak ani sebepoučenější a kvalitnější práce režie a scény nedokáže nahradit to, co není, ten bič z toho neupletou!

A o posledním představení se dá říci jen jedno: čím více mají vedoucí dětských souborů osobních ambicí, čím více jim jde o jejich vítězství, či snad jen jejich osobní prezentaci, tím méně je to o dětech, o divadle, vůbec už ne o nějakém sdělení, o hře! Natož o výchově. Někdy padají i slova o žalovatelnosti tohoto „počinu“, o zneužití dětí. Nutit je do „muzikálu“, jak bylo v podtitulu psáno (ale ten má své zákonitosti, které autorka snad netuší - tohle bylo cosi se zpěvy, snad pokleslá operetka...), když neumí zpívat, vnucovat nám přes ně „vtipný a moralizující“ příběh Kolumba objevujícího Ameriku, nechat je v plavečkách tančit bříšní tance domorodců z Tahiti, honit je na značky malované na jevišti, jako kulisu jim tam vylepit školní mapu světa ze současnosti (snad tím chtěla naznačit, že jde o dramatickou výchovu, či výchovu divadlem?) Probůh, myslel jsem si, že něco takového už snad nikdy neuvidím - a vida... Jako varování tedy uvádím: **Dramatický kroužek Kolumbus ze ZŠ Šefíkova v Ostravě-Zábřehu** a jejich kus (sepsala Mgr. Petra Nejedlá, která je zároveň i vedoucí souboru a režisérkou): **OBJEVENÍ AMERIKY aneb CO KOLUMBUS NETUŠIL...!** Trvá to 40 minut a hrají to žáci 4. - 6. tříd...

Recitační kolektivy byly pouze tři. Již tradičně **Střelky** z Českého Těšína, které vede fantastickým způsobem již mnoho let PaedDr. Iva Doudová. Že letos se jí to až tak nepodařilo? Ale chtěla jít dál, pokusila se o propojení s hudbou, vykročila na neprobádané území - a jak ji znám, velice rychle ho probádá a za rok zase oslní. Je skoro nepochopitelné, jak dokáže pracovat s dětmi ze sídliště, navíc z jazykově tak postižené oblasti, kde se mísí němčina s polštinou a dalšími jazyky i nářečím - a naučí je dokonalou, čistou češtinu, naučí je výraz, sdělení a přitom jim nechá radost ze hry, která z nich na jevišti vysloveně číší! Letos tedy přivezla text Jany Koubkové: **BYLA JEDNA MISS, CO MĚLA RÁDA HMYZ**...

U dalších dvou recitací se dá vlastně jen konstatovat, že byly... Kubičkovy **POHÁDKOVÉ JESENÍKY** a Erbenův **ŠTĚDRÝ DEN** patří do oné kategorie vystoupení nepoškozených divadlem, skanzen z 19. století buditelů... Ale obě vedoucí byly sympatické, poprvé něco zkusily, byly po celou dobu, viděly a učily se, protože se učít chtějí, byly vstřícné a tak si myslím, že za rok budou dále. Ty dětem opravdu neublíží, ty se pro ně rozdávají!

K sólové recitaci jen krátce. Lektorů páteční I. a II. kategorie Jana Křenková - Žďár nad Sázavou, Vojta Eliáš - Ostrava a Jana Secová - DDM Ostrava-M. Hory, stejně tak sobotní III. a IV. kategorie Radka Svobodová - Praha, Hana Rychecká, Adina Bálková a Zuzana Mildeová z Ostravy měli práci vskutku nelehkou. Na rozdíl od divadel se letos recitátorů urodilo početně. Snažili jsme se všichni, aby jejich účast na kraji a vystoupení byl svátkem nejen pro ně, ale i pro jejich rodiče, doprovod - a snad se nám to alespoň trochu podařilo.

Na celostátní přehlídku v Trutnově postupují Rozina Bálková (II. kategorie), Zuzana Motyková a Veronika Zahradníčková (III. kategorie), Kamila Bartusíková a Iveta Kocifajová (IV. kategorie).

Nepostoupil žádný recitační soubor, z divadelních kolektivů byl do Trutnova nominován soubor **Dividlo - Lidičkové Dramacentra v Ostravě s pohádkou Obrův panoš**, do širšího výběru byly doporučeny soubory **DS Smršť** při DDM Koprivnice, **DS ZUŠ Hlučín** a **DS Paleček ZŠ Hnojník**.

Saša Rychecký

I ZLÍNSKÝ KRAJ I

Uherské Hradiště

O krajských přehlídkách dětského divadla a dětské recitace v Uherském Hradišti se nám bohužel nepodařilo získat články, proto alespoň stručná informace:

Přehlídka souborů se konala 15. dubna v Redutě. Zúčastnily se jí tyto soubory:

ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm (Balada pro banditu), Lit.- dram. kroužek ZŠ Uherský Ostroh (O smolíčkovi), ZŠ Valašská Bystřice (Valášek a Valášče), Lit.- dram. kroužek ZŠ Uh.Ostroh (Divčí válka), Poškoláček ZŠ Bystřice p. Hostýnem, Gymnázium Kroměříž (Kostkovaný ideály) a ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm (Dobrodružství Toma Sawyera).

Porota ve složení Hana Nemravová, Jiří Pelán a Zdeněk Hanzel doporučila **do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětská scéna inscenace O Smolíčkovi** (vedoucí Ludmila Kašpárková) a **Kostkovaný ideály** (vedoucí Irena Procházková).

Recitační přehlídka proběhla 24. dubna. Porotu 1. a 2. kategorie tvořili Jana Křenková, Hana Dvorská a Jaroslav Dejl, u 3. a 4. kategorie to byli Jiří Pelán, Kristýna Vyhliďová a David Kroča.

V první kategorii byli oceněni Magdalena Norová ze Zlína, Křištof Knápek z Valašského Meziříčí a Jana Hatlapatková a Martina Pidrmanová z Rožnova pod Radhoštěm.

Z **druhé kategorie** postoupila na celostátní přehlídce dětských recitátorů **Anna Pišťková z Uherského Hradiště** (J. Vladislav: O sněženke a sněhu), ze **třetí kategorie Eva Kočicová z Uherského Hradiště** (V. Lindsay: Kongo, K. Čapek: Vynálezce) a ze **čtvrté kategorie** postoupily **Michaela Vašková z Rožnova** (P. Chudožilov: Tenkrát o vánocích) a **Lenka Šimonovičová z Valašského Meziříčí** (M. Macourek: O Kryštůfkovi, který se schoval v mixéru).

I JIHMORAVSKÝ KRAJ I

Krajská přehlídka dětských recitátorů v Brně

...se konala už potřetí v Studiu dramatické výchovy Labyrint (pobočka Centra volného času Lužánky) 21. dubna 2004 pod laskavým dohledem Jarmily Doležalové. Úroveň recitačních vystoupení zůstává v Brně poměrně problematická, svědomitá péče organizátorů krajské přehlídky ale dává do budoucna naději, že se kvalita dětského přednesu v brněnském kraji přece jen zvýší. Bližší informace o přehlídce vyjímáme ze zprávy J. Doležalové:

Přehlídka se zúčastnilo 68 dětí. V nulté a I.kategorii celkem 13 dětí, ve II. kategorii 15 dětí,

ve III.kategorii 14 dětí a 13 ve IV.kategorii. Recitátoři postoupili na krajské kolo z oblastních kol, která pořádali pořadatelé Školní klub Klobouky u Brna, Pedagogické středisko Hodonín, DDM Znojmo, DDM Vyškov, DDM Ivančice a CVC Lužánky Brno.

Nultou a první kategorii posuzovali Jindra Delongová, Eva Růžičková a Tereza Soukalová, druhou kategorii Petra Rychecká, Marie Pavlovská a Petra Kodýsová, lektory třetí kategorie byli Ivona Čermáková, Bohumila Plesníková a Tomáš Machek, čtvrtou kategorii hodnotili Jana Křenková, Jakub Hulák a Marie Černíková. Jedním z členů poroty každé kategorie byl vždy student ateliéru dramatické výchovy DiFa JAMU. Studenti pracovali také jako tajemníci porot - byly to Emilie Špatná, Iva Kateřina Petrovicová a Eva Koberová.

Přehlídka probíhala současně ve dvou místnostech, vždy společně pro dvě kategorie. Po malém společném rozhýbání a rozmluvení následovala jednotlivá vystoupení. Rozdělení do dvou skupin se osvědčilo i v loňském roce. Děti i dospělí mají tak možnost vidět a slyšet více recitátorů. Vyhlášení ocenění a postupů do celostátního kola se uskutečnilo také společně. Následovaly jednotlivé rozborové semináře, kde zkušené porotci promluvili s recitátory a jejich pedagogy o základních kladech i problémech jejich vystoupení.

Z krajské přehlídky v Brně postupují na Dětskou scénu v Trutnově tyto recitátoři: ze **2.kategorie Martin Tesař, ZŠ Šitbořice (M. Kratochvíl: Anděl Strážný), Kristýna Kyánková, ZŠ Lysice (M. Macourek: Makaróny jdou na procházku), z 3.kategorie Michaela Prodělalová, ZŠ Janouškova, Brno (O. Hejná: Skleněná stěna, F. Nepil: Než začne ptáček hnízdit) a ze 4.kategorie Tereza Šrháková, ZŠ Školní, Otnice (M. Janiš: Trefila Hrušku, A. Elksnová: Slíb).**

Ze zprávy Jarmily Doležalové vypsál JH

Dětská scéna 04' - BRNO

Krajské kolo Dětské scény 04' pro Jihomoravský kraj se konalo už tradičně v Centru volného času Lužánky Brno pod taktovkou Střediska dramatické výchovy, jmenovitě Tomáše Doležala a Petry Rychecké a jejich externích pracovníků. Přehlídka, která proběhla ve dnech 16.-17.4.2004, se po dvou omluvách, způsobených nemocí, nakonec zúčastnilo 10 dětských divadelních souborů a zhruba 130 účastníků.

Veškerým děním provázela účastníky banda pirátů, kteří připluli vykrást veškeré dosažitelné poklady, ale nakonec se jim dostalo poznání, že hlavním pokladem na této přehlídce jsou šikovné děti, hrající divadlo. Piráti se proto na konci přehlídky zavázali do příštího roku na sobě pracovat a vytvořit své vlastní divadelní představení. Jejich vstupy provázely jak jednotlivá představení, tak i dětské diskusní dílny, společný večer pro všechny a debaty vedoucích s porotou. Tu tvořili tři mužové: Josef Brůček, Jan Karaffa a Vojtěch Eliáš, jejichž posouzení jednotlivých představení si nyní můžete přečíst:

DS Haxna: Pozornost k narozeninám

Příběh o Jirkovi, kterému se podařilo dopadnout zloděje a odměnu věnovat své mamince k narozeninám. Vzhledem k věku vhodně vybraná předloha disponuje dobře zvolenými situacemi, které tvoří ucelený příběh, kde kladem je jednoduchá a funkční scénografie. I přes vybavenost dětí však někdy situace a tempo rytmu nabourávají improvizované výstupy.

DS Fčas ZUŠ Boskovic: O stříbrném talířku a šťavnatém jablíčku

Baladická pohádka o hodné Mášence, zlých sestřích a dobrém konci. Soulad jednoduchých a účelných výtvarných prostředků v kombinaci s hereckými (zvukohra, stínohra, vyprávění, hraní typů) pomohl vyvolat silný divácký zážitek. Otázky ale vyvolávala mírně chaotická stínohra ve splývání akcí zabití-oživení Mášenky, a podobně použití některých rekvizit (např. bubínek jako stříbrný talířek) a chvílemi příliš stylizované hraní s nedořešeným koncem.

Gymnázium Ivančice: Rozhoror, Nataša

Pokus o dramatizaci textů Rudolfa Křesťana (Rozhoror) a I. Hercíkové (Nataša) vycházející z aktivní práce v hodinách českého jazyka. I přes velké nasazení obou dívek však není jasná forma - zda se jedná o divadelní představení nebo o přednes - a bylo by dobré rozhodnout se pro jednu z těchto variant. Naznačení divadelního zpracování prvního textu vyžaduje dotažení situace tak, aby postavy na jevišti jednaly. Druhému textu schází ucelený počátek a konec, čímž postrádá samotné sdělení.

Gymnázium Židlochovice: Modlitby z Archy

Zvířena v Arše Noemově modlitbami vypovídá o svých tužbách a utrpeních. Pro přednes vybrán velmi hodnotný, ale náročný text, se kterým si účinkující dokázali poradit. Naznačením možné cesty zpracování je modlitba opice, kde bylo slovo výpovědi zvířete a nezůstalo na úrovni školského přednesu, ale sdělovalo... Dotažení inscenace by pomohlo nastolení atmosféry rituálu - obřadu. Vyžaduje to však objevit si kdo, co a proč říká, s jakou zkušeností, a najít způsob sdělení divákovi.

DS: Klabastr Klabum: Čarodějův učeň

Dramatizace stejnojmenné knihy německého autora Otfrieda Preusslera vypráví příběh obyčejného chlapce Krabata, který se stává čarodějovým učněm a snaží se vzepřít silám svého mistra s pomocí přátelství a probouzející se lásky. Náročnou dramaturgii pomohla vhodně zvolená hudba a scénografické prostředky (prostředí mlýna, komory...) Oceňujeme především herecký výkon představitele hlavního hrdiny i pohybovou vybavenost ostatních členů souboru. Představení ale

chyběla místy gradace jednotlivých situací až k jejich vypointování - např. smrti mistra.

SMZŠ Rozmarýnova: Šinebis a Kabibonoka

Dramatizace jedné z indiánských pohádek o Šinebisovi, který se vítězně postavil proti severskému větru. Osm dětí a hlas vypravěče nám svou hrou sděluje celý příběh. Situace byly vytvořeny přiměřeně k věku dětí a jejich schopnostem. Ve velmi příjemné drobničce vyvolávají otázky některé použité scénografické prostředky, neúplnost kostýmů a rekvizity - oštěpy.

DS ZŠ Rousínov: Boty rychloběžky

Představení na námět uzbekistánské pohádky vypráví příběh o kouzelných botách, které slouží svému majiteli a škodí těm, jež si je neprávem přivlastňují. Pochválit lze práci chóru s rytmem a posunováním děje (např. proměna kouzelných bot nebo nakupování). Problematická byla výstavba příběhu, především některých situací, stejně jako použití ličení. Celkovému dojmu nepomohlo ani kombinování současného a pohádkového jazyka.

DS Přechod ZUŠ Mikulov: Než jsem se utopil

Niterná výpověď ztvárněná recitačně pohybovými prostředky. V první části se podařilo vyvolat silný emotivní zážitek kombinací slova a improvizovaného pohybu na předem domluvenou osnovu. V dějovější druhé části inscenace se emotivnost pomalu vytrácí, a to i proto, že některé mikrosituace nesouzní tak docela se základní linkou příběhu.

DS Brnkadla - Kubíci: Narnie

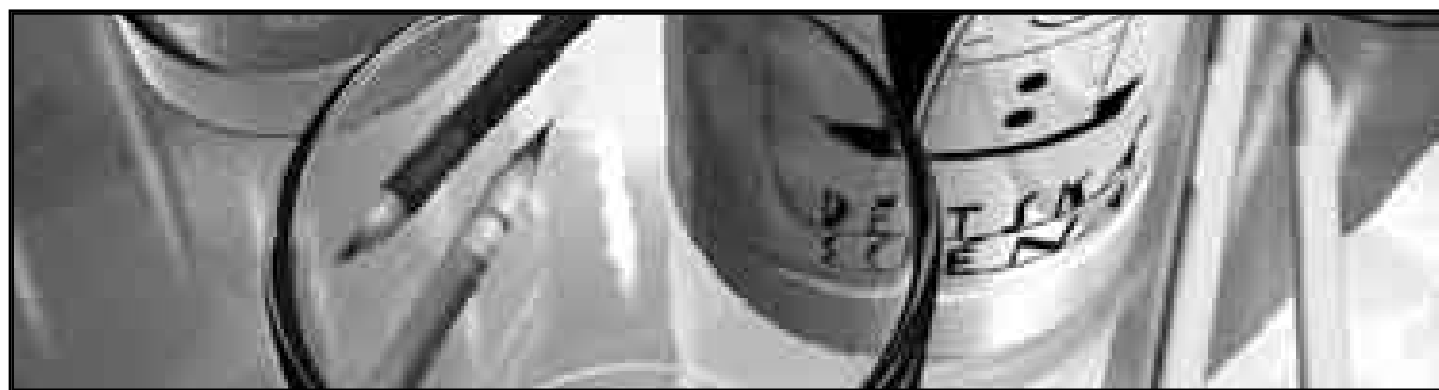
Dramatizace příběhu C. S. Lewise o kouzelné zemi za skříní a její záchraně před zlem dětmi. Představení dominuje poctivě vybudovaná dramaturgicko - režijní koncepce, které pomáhají zvolené scénografické prostředky (světlo, funkčnost a proměny scény, masky). Celkový dojem doplňuje velmi vhodně zvolená hudební složka. Jisté rezervy byly vidět v některých hereckých projevech, což vedlo k tomu, že některé z obrazů působily samostatně.

DS ZUŠ Veselí n. M.: Malé ženy

Příběh vztahu dospívajících sester podle předlohy L. M. Alcottové. Význam práce na textu byl pravděpodobně zaměřen více dovnitř souboru, než na samotné vyznění u diváků. Vhodný byl dramaturgický výběr, který se však nepodařilo převést do jednoznačně srozumitelného příběhu. Ten pak působil jako lyrická výpověď o složitosti vztahu sester a matky na pozadí americké občanské války. Divák však chvílemi ztrácí v dění přehled (jednu postavu hrály postupně 2-3 herečky), a to přes to, že některé situace byly velmi působivé (např. vyprávění o seznámení Josefy a Tadeáše).

Do národní přehlídky v Trutnově byl s přímým postupem poslán soubor DS Přechod ZUŠ Mikulov: Než jsem se utopil a do širšího výběru DS Brnkadla - Kubíci: Narnie.

Zapsal: Vojtěch Eliáš

DNEŠNÍ PROGRAM

14.00 – 14.15

zahájení recitační části Dětské scény 2004

14.30 – 15.30

dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie

PÁTEK 11. 6.

15.45 - 18.15

vystoupení recitátorů II. kategorie

19.30 - 21.00

beseda lektorského sboru s recitátory II. kategorie a jejich doprovodem

diskusní klub pro doprovod recitátorů III. a IV. kategorie

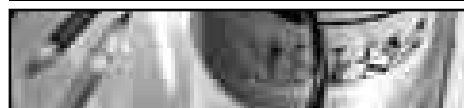
dílny pro recitátory III. a IV. kategorie

21.45

informační schůzka pro seminaristy

BLAŽKOVÁ 2004 - DÍL 1

OPĚT NA PRAHU

Deník Dětské scény - Trutnov 2004. Číslo 0.

Redakce: Iva Dvořáková, Zdeněk Dlabola, Petra Rychecká, Pavel Kocych. Foto: Zdeněk Fibír. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 11.6.2004 v 1:15. Vychází - v pátek 11.6.2004 ve 11.00. Náklad - 350 ks.